מחשבת ישראל · אחרונים · רמחל

לישרים תהילה

רבי משה חיים לוצאטו [הרמח"ל]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

לישרים תהילה

רבי משה חיים לוצאטו [הרמח"ל]

מקור הטקסט: פרויקט בן־יהודה

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/לישרים-תהילה/

הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

שיר ידידות 4
רמזי המליצות 6
חלק א 6
חלק ב 7
חלק ג 7
פתשגן המשל 7
ואלה שמות המדברים 8
המשל מדבר 9
חלק א 11
חלק שני 20
חלק שלישי 35

שיר ידידות

יסודתו בהררי קדש, יראת ה' מוסר חכמה.
ליום חתונת החכם והנבון כהר"ר
יעקב דא-גאויש יצ"ו
עם הכלה הבתולה המהוללה הצנועה מרת
רחל די-וייגא אינרקיש יצ"ו
מאתי הצעיר **משה חיים** בכמ"ר **יעקב חיים לוצאטו** ז"ל.
ב"ה

ביום טובה אורה ושמחה, כי ה' דבר צבי לצדיק, זה חלק טוב אשר היטיב ה' את הישר הולך, ותאות צדיקים יתן להנחיל אוהביו ברכה ושלום, ולישרי לב שמחה, הדר הוא לכל חסידיו, עיניהם יראו וישמחו יגיל לבם בה':

אך זה היום שקויתיו, מצאתי ראיתי, הולך בתום ימצא טוב ושפל רוח יתמוך כבוד, נטע שעשועים אשר מנעוריו גדלוהו מי התורה והעבודה, וייף בגדלו ותארכנה פארותיו להבין ולהשכיל בחכמה ובתבונה ובדעת, אף חכמתו עמדה לו ללכת בדרך תמים לשמור את מצות ה' וללכת בדרכיו יראת ה' היא אוצרו, נאה בטובה, זית רענן יפה פרי תואר, שזכה לשתי שלחנות, תורה וגדולה במקום אחד, וכתר שם טוב עולה על גביהם, חכו ממתקים וכלו מחמדים, הוא על נדיבות יקום ועל גמילות חסדים:

וישב ה' לו כצדקו, לעת מצוא זו אשה, מנה אחת אפים נתנה לו מאת המלך מלכו של עולם, חן וכבוד טובה כפולה ומכופלת, טובה על טובה יקראו, בחור שא עיניך וראה, ברכת ה' אלהיך אשר נתן לך, תן עיניך ביופי, תן עיניך בעושר, תן עיניך במשפחה, אחת מהנה לא נעדרה אשה רעותה לא פקדו, כי מתת אלהים היא, הלא זה מדושתי ובן גרני החכם ונבון כהר"ר **יעקב** בן הגביר המרומם האלוף המהולל החכם הנעלה כ"ה ר' **משה די-גאויש** יצ"ו, אשר לקח לו את הבתולה הצנועה תשואות חן חן לה מרת **רחל** בת הגביר המרומם האלוף המשכיל ונבון כ"ה ר' **יצחק דא-ויגא אינריקש** יצ"ו, כלם אהובים כלם ברורים שרש וענף אבות על בנים, נודע בשערים שמם ותהלתם עד קצוי ארץ:

אמרתי אני בלבי הנה העת עת דודים, עת הזמיר הגיע, הפעם אודה את ה', הטוב ומטיב מטובו לטובים, ותהלות ידידי אשירה ואזמרה נגד אחי ועמי, ובשמחת לבבו ישמח לבי גם אני, כי אהבת עולם אהבתיו ובקירות לבבי חקותיו, עטרות לראשי אענדנו, אחזתיו ולא ארפנו:

כשוט שרעפי ומזמותי תתהלכנה, לבקש להם מאשר ימצאו אבני מליצה ואבני שיר לבנות לה בית לזמרתי בארץ הלולים, והונחה שם על מכונתה, וארא בשירים אבינה ברננות, והנה אין כמשל להמציא אמת וללמד דעת, לגלות עמוקות מני חשך ותעלומה להוציא אור, לפקוח עינים עורות ופתאים להקנות לב, כי את אשר לא ידמו ישכילו ואשר לא שמעו יתבוננו:

אז אמרתי הנה באתי, אפתחה במשל פי אביעה חידות מני קדם, הליכות עולם כמנהגו, הכל כאשר לכל, הטוב והרע, החכמה והסכלות, הצדק והרשע, האמת והשקר, גם את זה לעומת זה, יקומו נא הנערים וישחקו לפנינו, איש לדרכו, הבוגד בוגד והשודד שודד והכסיל בחשך הולך, עד יערה עלינו רוח ממרום, והאלהים יבקש את נרדף:

אלה תולדות פרץ הזמן והעת כי עת רעה היא, כי זנה תזנה הארץ אחרי רהבים ושטי כזב, ויגנוב התרמית את לב ההמון ויוליכם אחרי ההבלים אשר לא יועילו ולא יצילו כי תהו המה ורהבם עמל ואון, ויהיו הם מאשרים זדון ואת הריק יהללו, לא באמת ולא בצדקה, כי רוח התאוה התעם ומדוחי הדמיון הדיחום, חכמת סופרים תסרח, והסכלות תעלא בעידניה:

אשרי תמימי דרך גבורי כח עושי דברו, וצדיק באמונתו יחיה עד יגוע לא יסור תומתו ממנו, וקוי ה' יחליפו כח, כי עד צדק ישוב משפט, ואחריו כל ישרי לב ישמחו יעלצו לפני אלהים, ויאמר אדם אך פרי לצדיק, כי אל אמונה הוא מסבות מתהפך בתחבולותיו, ונודעה יד ה' את עבדיו, וזעם את אויביו, ושח גבהות אדם ושפל רום אנשים, וענוים יירשו ארץ ותמימים יותרו בה, יבושו כל רודפי הבל וכסילים קלון ינחלו להם, לא יחרוך רמיה צידו, והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע, כבוד חכמים ינחלו, ויאמר כל אשר נשמה באפו, לא נאוה לכסיל כבוד, לישרים נאוה תהלה:

ע"פ האמת והדברים האלה את משלי יסדתי, ככל אשר ראינו היום הזה בצאת שער עלי קרת מוכתר בתהלתו ביום חתונתו, זה דודי וזה רעי, זה בנה אב לכל הישר הולך כי לא ייגע לריק ולא יעמול ללא דבר, אכן פעולתו את ה' וסוף הכבוד לבא:

ראו קראתי בשם, ליושר, בן האמת, כי תולדת האמת הוא, ואת התהלה, לבת המון שמתיה, כי המון העם הם המהללים דבר או המגנים אותו, ובלכת כל העם בדרכי האמת לא יהללו ולא ישבחו כי אם היושר. התאוה נתתיה לאמת לשפחה, כי כן נאה לה ונאה לעולם; ואולם תולדת התאוה הוא הרהב, והמגדלו הוא הדמיון הכוזב, ובמשול המבוכה בעולם, בהיות שנתקלקלו נתעוותו הדרכים, וארחות האדם התקלקלו, שגו ברואה פקו פליליה, ואת הרהב יחשבו לתולדת האמת ואת היושר לא יכירו; ראה כמה בהיותם

בעם מהוללים בראש כל חוצות, בוערים תפושי הזהב והכסף ומגדילים לעשות בשוא ובשקר ומרבים הבל בלא הועיל, התרמית פעל כל זאת, המדיח את לב ההמון כלו, והסכלות צהלה ושמחה. אכן התהלה ממאנת ברהב דמיתיה, כי לא לכך נוצרה, כי אם אולת ההמון תסלף דרכם והופכים הקערה על פיה, הנה כי כן יקנא בהוללים ושלום רשעים ימרר את היושר בראותו רהב מתכסה בטלית שאינו שלו והשעה משחקת לו. אולם השכל כריע כאח לאיש הישר, ידריכהו ובמסלות התבונה ינחהו, והסבלנות גם היא כאמו תנחמנו ותהי לו לאומנת, היא סמכתהו לקוות ולחזור ולקוות עד עת מועד, כי אולם אחרי כן יואל אלוה השומר אמת לעולם וזקניו יחכם, לתת לפתאים ערמה, עד תאחז במשפט ידו ואת ערות רהב יגלה לעיני כל רואיו, ואת היושר יצדיק לרבים ויהללוהו בשערים לעולם ועד. היא התהלה אשר לאשה נתנה לו במשלי זה בגזרת המשפט, כי לו משפט התהלה באמת:

והנה ערכתי לכל איש ואשה הבאים במשלי זה, את כל הדברים אשר ידברו, שומה בפיהם, כדרכם וכעלילותם כמשפטם אשר הם עושים דבר יום ביומו, את אשר אומרים הם בלבבם ומרעיהם לא יכחדו; המשכילים לבד והסכלים לבד, הישרים לבד והרמאים לבד, ההמון כמשפטו, והזקנים כמשפטם, את הכל תמצא ערוך בפיהם ובלשונם יגידוהו.

עד הנה סוד מליצתי, שמענה ואתה דע לך:

רמזי המליצות

לפי סדרי החלקים ודבוריהם, כל מדבר לפי ענינו במליצת שירו ירמוז על הענינים ההוים ומתילדים בעולם, ועל דעת בני האדם וסברותיהם ומדותיהם, הטובים והרעים איש איש כדרכיו:

חלק א

המשל מדבר ירמוז על ענין המשל ותועלתו, ויבאר שבח החתן והכלה, שעליהם נוסד המשל הזה, ויחס המשל הזה להם:

שיחה א ירמוז על חמס בני האדם שחומסים את חק האמת והראוי, במה שזונים אחרי ההבל ומגדילים ומהללים את הרהב:

שיחה ב על הכח אשר לתרמית על ההמון נגד השכל ומופתי ראיותיו:

שיחה ג על הפסד המנהגים הנוהגים, להגדיל הרשע והסכלות ולהשפיל הישרים והתמימים ומיאון ההמון לקבל המוסר, ויראה שבח ההתבודדות וגנות החברה הבלתי טובה, ויבאר הבטחון ואמונת הלב הראוי לאיש הישר:
שיחה ד ירמוז על גנות החכמים והלומדים בעיני הסכלים, ועל אומץ לב הסכלים ועליצותם:

חלק ב

שיחה א ירמוז על התקוה הראויה לאדם בעת צרותיו, ויבאר גנות הסכלים והרמאים ומעשיהם המקולקלים. ויבאר טעות העין והראות:
שיחה ב ירמוז היות ראוי לאיש המשכיל להסיח הדאגה מלבו, וישתמש לזה התכלית במנוחת השדה והמים, ובחפוש קצת מדברי הטבע, שבהם יסיר מחשבות עצב מלבבו, ובם יכיר את גדולת הבורא ית"ש וישבחהו על נפלאות מעשיו; ויבאר צורת הצמחים וצמיחתם וחלקיהם והדבש והשעוה הנלקחים מהם ושאר עניניהם:
שיחה ג ירמוז היות ראוי לאדם לשום בטחונו בה' ולהתפלל לו בצרותיו, וגם לכבוש את כעסו שלא לדחוק את השעה:
שיחה ד ירמוז שלפעמים אע"פ שאין אדם רואה, מזלו רואה:

חלק ג

שיחה א על אמתת ההשגחה, ועל מה שהיצר מפתה את בני האדם ליחס הכל לטבע ולמקרה, ויבאר מציאות הרעמים והברקים והזועות, ויראה הלעג שלועגים הלצים על יראי החטא, ועצת הזקנים והחכמים נגד פתוי היצר:
שיחה ב ירמוז איך הסכלים מוכרחים בסוף לבקש את החכמים ולדפוק על דלתותיהם כשתתגלה חרפת הדמיון:
שיחה ג בגילוי שקר הרהב וכזב ההבל בכח המשפט:
שיחה ד חרטת בני האדם על שלא הלכו אחר השכל, כשמגעת להם הרעה:
שיחה ה גילוי ערך היושר וחשיבותו באמת והיות התהלה נאוה לו לבדו:
שיחה ו ירמוז על שמחת העולם כלו בהתישר הדברים ועמוד הכל על מכון האמת:

פתשגן המשל

לאמת יולד בן, ויאמר להמון לאמר: אם יש את נפשך תהי נא תהלה בתך יעודה לבני לאשה, וישמע המון לאמת ויכרתו שניהם ברית. בעת ההיא ילדה תאוה שפחת אמת גם

היא בן ותהי היא ובנה אתו בבית. ויבא צבא המבוכה ויבוזו העיר ואת הילדים לקחו וינהגו וילכו, וירא אמת כי נשבה בנו ויעל למשפט השערה ויכתוב בספר ויחתום לפני משפט כדברים האלה: בני ועבדי שדדו השודדים, ועתה למען לא יתחלף בני בעבדי בהאריך הימים, הנני מפרש סימניו, ויפרש אותו לפני משפט. וימת אמת, ויעברו הימים ובן התאוה לוקח ביתה דמיון ויגדלהו ויקרא את שמו רהב, ויאמר תרמית לרהב אלכה נא ואגידה אל המון לאמר: הנה בן אמת עומד בבית דמיון, הלא כי נפתה הוא ונתן לך תהלה יעודת אדוניך לאשה. וילך תרמית ויאמר להמון: יתבשר נא אדוני אשר נמצא בן אמת, הנה הוא עומד בבית דמיון. וילך המון ויקח את רהב מבית דמיון ויאמר לו: הנה לך תהלה בתי אשר דברתי אל אמת אביך לתתה לך לאשה, קחנה ותהי לך לאשה כאשר דברתי לך. בימים ההם ויושר בן אמת יוצא ובא בתוך העם ולא יכירוהו, ויהי הנער הולך וגדל וטוב, ותראהו תהלה ותאהבהו בלבה, אך דבר המון היה חזק על בתו לתתה אל רהב כאשר דבר. וימלאו הימים ויאמר רהב להמון: הבה את אשתי כי מלאו ימי. ויקם המון ויאסוף את כל אנשי העיר ויעש משתה, ויהי הם אוכלים ושותים והנה רעש גדול ורוח גדולה וחזק ויגע בארבע פנות הבית, והקירות נטו לנפול והעמודים חשבו להשבר וינתץ עמוד התוך. ויראו האנשים וייראו מאד ויבהלו איש אל רעהו, ויקם אחד מן הזקנים ויאמר: שמעוני אחי! חרדת אלהים עלינו; ועתה כי זוכר אני, אשר קצף ה' על העיר הזאת ויביא עליה את הגוי המר והנמהר חיל המבוכה וישללוה, ולאמת אחינו היה בן ובן אמתו בביתו ויגדלו הנערים ויתערבו, ויכתוב אמת את סימני בנו לפני משפט אדוננו להיות לו לעד עד עולם. עתה נדרשה נא ויבוקש בספר זכרונות משפט, וימצא, אולי אין רהב בן אמת ולא לו תנתן תהלה, כי לבן אמת תהיה. ויבקשו את הדבר ויחקרו היטב, ולא נמצאו ברהב הסימנים ההמה, וידעו כי לא בן אמת הוא וישלחוהו. וישמע שכל ריע יושר ויבא וישתחו ארצה לפניהם ויאמר: ברוך ה' אלהי אמת, הנני אבא ואציג בן אמת לפניכם ולו תהיה תהלה לאשה. ויביא לפניהם את יושר ויעמידהו לפני משפט, וימצאו בו את סימני אביו ויכירוהו. ויאמר משפט להמון: זה בן אמת אשר יעדת לו בתך, אליו תתננה. ויקח יושר את תהלה ורוחה היתה. וישמחו כל העם מאד ויברכו את ה':

ואלה שמות המדברים

משל

תהלה בת המון

המון אבי תהלה
יושר בן אמת, חתן תהלה
רהב בן תאוה, נחשב לבן אמת בטעות
תרמית ריע רהב
שכל ריע יושר
סכלות שפחת המון
סבלנות מינקת יושר
מחקר מתבודד
עבד
קרואים
זקן
סופר
משפט מלך
משוררים

המשל מדבר

פִּי הַמְדַבֵּר, הַמָּשָׁל, אָנֹכִי
אוֹתוֹ אֲשֶׁר בָּחָרָה
מֵרֹאשׁ יְמוֹת עוֹלָם מֵעֵת הֵכִינָה
חָכְמָה מְרוֹם כִּסְאָהּ עַל פִּתְחֵי שַׁעַר,
אוֹתָהּ לְשָׁרַת, וּבְכָל חַצְרוֹתֶיהָ
מַשְׁכִּיל וּמוֹצֵא חֵן רֹאשׁוֹן נִצָּחְתִּי.
מְמַעֲמַקֵּי לֵב כִּתְהוֹם לְעֻמָּק
עֵצָה דְלוֹת, הִנֵּה יָדִי לִמַּדְתִּי,
וּבְתוֹךְ לֵבַב אִישׁ חֵץ מוּסָר וָדַעַת
לִירוֹת (בְּלִי אֶחְטָא), מֵאֵין כָּמוֹנִי.
הֵן עַד מְעַט מִלִּין דֵּעָה אַכְבִּירָה,
מִבְחַר תְּהִלּוֹת הֵנָּה
יַחְדָּו תְּהִלּוֹתַי, מֵיטַב כָּל שֶׂבַח.
כִּי אֶת אֲשֶׁר קָצַר כָּל לְשׁוֹן מָנוּ
הֵן יִרְזְמוּן מִלָּי, הֵמָּה יִצְפֹּנוּ

בֵּין מִשְׁבְּצוֹת עֲדָיִם חָכְמָה רַבָּתִי.
עַתָּה יְדִידִי, הֵן אֶחָד מֵאֶלֶף
בֵּין שׁוֹמְרֵי סַף בֵּית חָכְמָה מָצָאתִי
אוֹתָךְ לְהַלֵּל, עַל כֵּן בָּךְ יָרִיתִי
אֶבֶן לְפִנָּה לִי, וָאֵט עָלֶיהָ
קַו חֵן לְמִבְנֶה חָסָד.
כִּי רֹב תְּהִלּוֹתָיִךְ
אָשִׁיר בְּחִידָתִי, אַף אֶפְרוֹשׂ נֶגֶד
אַחַי וְגַם אַחָיִךְ.
הִנֵּה אֲהַלֶּלְךָ, אַף לֹא עַל שֶׁקֶר,
אָכֵן לְךָ אֶתֵּנָה
אֶת שֶׁלְּךָ, הוֹד וּתְהִלָּה יָאָתָה
אֶל יָשְׁרְךָ, כִּי זַךְ אַף יָשָׁר אָתָּה.
עַל כָּל רְהָבִים עַל כָּל כָּזָב יָחַד,
תִּדְרוֹךְ וְתִרְמוֹס סֶלָה,
כִּי לִבְּךָ לָהֶם פּוֹנֶה אֵינֶנּוּ,
יְרַחַק לְשׁוֹן תַּרְמִית, יָסוּר מִמֶּךָּ,
כִּי כֵן שִׂנֵּאתוֹ אַף אוֹתוֹ מָאָסְתָּ.
תֵּבוֹשׁ וְתִכָּחֵשׁ לְךָ סִכְלוּת נָצַח,
וִיקָרְךָ תִּפְאֶרֶת
אֶל כָּל מְבַקֵּשׁ שֶׂכֶל.
מַטָּע לְהִתְפָּאֵר, גֶּפֶן אַדֶּרֶת,
רַב הָעֲנָפִים, אַף נִכְבַּד הַשֹּׁרֶשׁ.
יָקָר כְּבָר הָיִיתָ,
אָכֵן עֲטָרָה אֶל הוֹד רֹאשֶׁךְ שָׂמוּ
עוֹד מִמְּרוֹמִים עָתָּה,
אֶת יָפְיְךָ לְכָלוֹל, אֶת יִפְעָתֶךָ,
הוֹד הַבְּתוּלוֹת זֹאת כֻּלָּה אֵרַשְׁתָּ,
הַדְּרַת בְּנוֹת הֶחָיִל,
עַל מִי יָקָר פַּלְגֵי כָבוֹד נִטָּעָה,
אֶל נַהֲרֵי הָדָר כָּל שָׂרְשֶׁיהָ.

הִנֵּה הֲכִי קָרָאוּ
לְךָ יַעֲקֹב אִישׁ תֹּם, כִּי תָם הִנָּךְ,
וּלְחֶלְקְךָ נִתְּנָה
רָחֵל, כְּרָחֵל כֵּן תִּבְנֶה בֵּיתֶךָ.
אָבוֹת מְאֻשָּׁרִים, מוֹצָאֵי אֱלֶה
נִטְעֵי אֱמֶת, בָּהֶם שִׂישׂוּ וָגִילוּ,
תִּפְאַרְתְּכֶם הַבִּיטוּ
אַחַר אֲשֶׁר זָקָנָה,
עַתָּה חֲדָשָׁה בִּבְנֵיכֶם צוֹמַחַת.
הִתְבָּרְכִי חֶבְרַת צַדִּיקִים סֶלָה,
תִּנְעַם אֲחֻזָּתְכֶם לָכֶם עַד נֶצַח,
תִּרְאוּ כְּחוֹל יָם זָרַע,
אַף בַּנְּעִימִים רֹב יָמִים תִּשְׂבָּעוּ.
עַתָּה רְצוּ נָא קָחוּ
מִנְחַת יְדִידוּת זֹאת לָכֶם הֵבֵאתִי,
מְגִיל לְבָבִי, מִשִּׂמְחָה מָלֵאתִי,
עַל נַחֲלַתְכֶם, כִּי עָלַי נָעֲמָה.
וּתְהִי לְעֵדָה לִי, אוֹת לָכֶם צָדֶק,
עַל כָּל אֲשֶׁר נִכְסוֹף נִכְסָף אָנֹכִי
לִשְׁלוֹמְכֶם תָּמִיד, לִרְאוֹתְכֶם יַחַד
שָׂשִׂים שְׂמֵחִים עַד לְבִלִּי יֵרֵחַ.
וּכְטַהֲרַת לֵבָב וּכְמוֹ תֹם נָפֶשׁ,
מִנְחָה קְטַנָּה זֹאת לָכֶם הִגַּשְׁתִּי,
אוֹתָהּ לְקַבֵּל כֵּן אָנָּא הוֹאִילוּ,
שָׁלוֹם יְהִי לָכֶם, שִׂישׂוּ וָגִילוּ!

חלק א

שיחה א'

תהלה לבדה בשדה בין ההרים
הוֹי צֵל כְּצוּף מָתוֹק, הוֹי יְבֵלֵי מָיִם,
מִפִּי יְקָרִים יַחַד,

הֲרֵי מְנוּחָה, כָּל סַלְעֵי מַרְגּוֹעַ,
הַבּוֹדְדִים שַׁלְוָה וּמְפִיקִים שֶׁקֶט.
מָה אֶבְחֲרָה בָּכֶם, כַּמָּה אָגִילָה
עַל שִׂיחֲכֶם כִּי שָׂח, עַל עַנְוַת דֶּשֶׁא,
מִכָּל שְׁאוֹן עָרֵי כִּי הִכְרִיעוּנִי,
מַה נַּחֲלָתִי כִּי מָרָה שָׂבַעְתִּי,
וִיהִי לְבָבִי לְהֹּ עַד עוֹלָם קָבָר,
בַּל יִתְּנוּנִי אֶת כַּעְסִי הוֹדִיעַ.
אֶל יַד כְּסִיל אָדָם כִּי יִבָּלֵעֲנִי,
אָל יַד אֱוִיל נִבְעָר מַחְפִּיר מַרְשִׁיעַ
יְנָתְנוּ דוֹדַי בִּזְרוֹעַ כֹּחַ,
הוֹדִי לְזָר יַסְגִּירוּ,
בִּי הוֹלְלִים יַכְתִּירוּ.
אֶרְאֶה וּבַת עֵינִי מְכַעֲשׂ תֵּכֵהּ,
וּכְשֶׁה לְטֶבַח דּוּמְיָה אֵלֵכָה.
תֵּבֵל אֲהָהּ תֵּבֵל! אֵיכָה הִרְחַבְתְּ
אַךְ אֶל דְּבַר כָּזָב אֶת מַעְגָּלַיִךְ?
מוֹשַׁב נְגִידִים אֵיךְ שֶׁקֶר הוֹשַׁבְתְּ
תּוֹךְ אַרְמְנוֹת עֻזֵּךְ וּבְטִירוֹתַיִךְ?

שיחה ב'

רהב ותרמית

רהב: מָתַי אֲשַׁלֵּם אוֹ מֶה לָךְ אָשִׁיבָה
אָחִי, כְּעַל כָּל טוּב כָּל תַּגְמוּלֶיךָ?
הֵן מָצְאָה כַּבִּיר עִצָּם יָדֶךָ
לָתֵת שְׁאֵלָתִי וּלְהַמְצִיאֵנִי
הַבַּת תְּהִלָּה זֹאת כִּי אִוִּיתִיהָ.
עַתָּה שְׁאַל מִמֶּנִּי,
כִּי כָל־יְכָלְתִּי לֹא אֶמְנַע מִמֶּךָּ.
תרמית: רַהַב יְדִיד נַפְשִׁי! הִנֵּה עֵינֶיךָ
רָאוּ וְלֹא זָר אֶת פֹּעַל פָּעַלְתִּי,
כִּי רַק בְּזַעַת אַף וְיִגִיעַת נָפֶשׁ

לְךָ עַד הֲלוֹם הֵבֵאתִי.
עֵת כַּאֲרִי בַיַּעַר
נוֹהֵם בְּעֶבְרָתוֹ שׁוֹאֵג לַטָּרֶף,
יַחְפּוֹז זְנָבוֹ וּכְמוֹ דָּם יַאְדִּימוּ
עֵינָיו מְזֻרֵי פַּחַד,
כֵּן קָם לְנֶגְדִּי אִישׁ מִלְחַמְתִּי שֶׂכֶל,
לָתֵת לְהָמוֹן דְּעַת,
לִבּוֹ לְהַשְׂכִּיל אַף עֵינָיו לִפְקוֹחַ,
לִבְלִי חֲפוֹץ בָּךְ וּלְבַלְּתִי קַחְתֶּךָ,
לוּלֵי בְּתַחְבּוּלוֹת אָז הִתְחַזַּקְתִּי,
לוּ בַּחֲלָקוֹת לֹא אוֹתוֹ דָּחִיתִי,
מִנַּחֲלָתוֹ זֶה לָעַד גֹּרַשְׁתָּ.
רהב: אַךְ מֶה בְּנַפְשִׁי עָוֶל
מָצָא לְהַרְחִיקֵנִי,
כִּי כֵן לְעֶזְרָתִי צֵאת הִתְחַזַּקְתָּ?
תרמית: רַהַב יְדִידִי! אִלּוּ
לֹא יִמְצְאוּ בָךְ רַק כִּי הִתְנַדַּלְתָּ
מִימֵי בְחוּרוֹתֶיךָ
תָּמִיד בְּבֵית דִּמְיוֹן, הִנֵּה דַיֶּךָ
לִמְאֹס בְּנַפְשְׁךָ כָּל־לִמּוּדֵי שֶׂכֶל,
אַף כִּי הֲלֹא כָּמוֹנִי כֵּן יָדַעְתָּ,
כִּי כָל־הֶדֶר יָפְיְךָ, כָּל־יִפְעָתֶךָ
לוּלֵי מְזִמּוֹתַי וּנְכָלַי רַבּוּ,
כֻּלָּם כְּאַיִן מֵאֶפֶס נֶחְשָׁבוּ,
כֶּסֶף וְזָהָב, חֵן, כָּבוֹד וְיֹפִי,
אִם מִבְּלִי תַרְמִית יַעַמְדוּ רֶגַע,
פָּז רַב לְטַיט יָשׁוּב, יֹפִי לָנֶגַע,
חֵן טוֹב לְמָאוֹס, אַף כָּבוֹד לַדֹּפִי.

שיחה ג'

שכל יושר וסבלנות

שכל: רֵעִי כְּאָח לִי! יְוָדַע לְךָ אֹמֶן

כִּי צַר מְאֹד לִי עַל צָרַת נַפְשֶׁךָ,
וּכְאֵבְךָ אַךְ כִּכְאֵבִי יָדָעְתִּי;
הֵן זֶה בְּרִית רֵעִים חָק־אַחְוָה סֶלָה.
כִּי תֹאֲמִים יַחְדָּו כִּתְאֹמֵי בָטֶן
יִתְעוֹרְרוּ אֶל כָּל מִקְרֶה וָפֶגַע.
אַךְ מָה אֲדַבֵּר, כִּי מֵעֵת עָבְרוּ
מֵי הַמְּבוּכָה הַמָּרִים הָאֵלֶּה
עַל הָעֲנִיָּה זֹאת עִיר מוֹלַדְתֵּנוּ,
לֹא נָח לְבָבִי לֹא שָׂקַט מֵרֹגֶז
מִכָּל־אֲשֶׁר רוֹאֶה יוֹם יוֹם אָנֹכִי.
הֵן זֶה בְּעֵינַי זָר לֹא אֵדָעֵהוּ,
אֵיכָה כְּהַיּוֹם אֶל עוֹלָם יֹאמְרוּ
בָּנוּי, וְהִנּוֹ אַךְ תֹּהוּ וָבֹהוּ,
יָמִין רְאֵה וּשְׂמֹאל שׁוּב נָא הַבִּיטָה,
מֶה עַל מְכוֹנוֹ בַּמִּשְׁפָּט וָצֶדֶק
תִּמְצָא מְכוֹנָן? אַךְ אֶת־זֶה חָזִיתִי,
עִוָּלָה כְּמוֹ פוֹרַחַת,
נֵץ הֶעֱלָתָה וַתִּגְמוֹל שַׁלְטֶת,
זָדוֹן וְלָצוֹן עַלִּיזִים יִמְשֹׁכוּ,
גּוֹי לֹא מְעַט אַחַר הֶמְיָתָם שָׁקָר,
וּמְתֵי אֱמוּנָה עַד־אֶרֶץ שָׁפָלוּ,
לֹא נִכְּרוּ בַּחוּץ כָּל־מַיְשִׁיר לָכֶת,
עַל תֹּם וְסָר מֵרָע הַלְעֵג יַלְעִיגוּ,
נָקִי וּבַר לֵבָב פֶּתִי יִקְרָאוּ,
זִמָּה מְזִמָּה לָמוֹ,
רֶשַׁע - תְּבוּנָה, אַף תַּהְפּוּכוֹת דָּעַת.
אַךְ אַחֲרֵי רוֹאִי זֶה אֶת־כָּל־אֵלֶּה,
אִם לֹא לְךָ רַק אֶל־רַהַב יִתֵּנוּ
עַתָּה תְּהִלָּה, לָמָּה
אֶתְמַהּ וְאִפָּלֵא? הֵן אָז נִפְלֵאתִי,
לוּ יִתְּנוּהָ לָךְ, כִּי לָךְ יָאָתָה.

הֵן כַּאֲשֶׁר רָאִיתִי
תַּרְמִית בְּבוֹאוֹ אֶל־הָמוֹן מִנֶּגֶד,
לִבִּי כְּבָר הִכָּנִי
וַאֲדָעָה כִּי לֹא טוֹבָה תַּגִּיעַ
עַל יַד מְעַוֵּל זֶה, וּכְבָר יָדַעְתִּי
הָמוֹן וְשִׂיחוֹ, כִּי הוּא אֶל־כָּל־רוּחַ
יָנוּד כְּמוֹ נוֹד הַקָּנֶה בַּמָּיִם.
אָכֵן לְעֵת כָּזֹאת שָׁוְא נִתְיַגֵּעַ,
כִּי זֶה לְבַב הָמוֹן נִשְׁבָּה וַיֵּלֶךְ
אָסוּר בְּזִקֵּי זֶה גִבּוֹר הַצָּיִד,
לֹא יַאֲמִין עוֹד אֶל־כָּל־אִמְרֵי קֹשֶׁט
וּלְכָל דִּבְרֵי אֹזֶן
יַאְטֵם כְּפָתֶן בַּל שׁוּב מִנִּי חֹשֶׁךְ.
כִּי כַּאֲשֶׁר נָקֵל הוּא לוֹ לָלֶכֶת
אַחַר כְּזָבִים אוֹ מַרְאֵה עֵינַיִם,
קָשֶׁה בְּעֵינָיו כֵּן אוֹתָם הַנִּיחַ,
לִמְשׁוֹךְ בְּעוֹל בִּינוֹת, בִּמְסִלּוֹת דֵּעַת.
אֵין טוֹב אֲשֶׁר אֶדּוֹם אֵפוֹא מִמֶּנּוּ,
פֶּן עוֹד נְהִי לָבוּז מֵאֵין תּוֹחֶלֶת,
לָשׁוּב עֲצַת חָכְמָה מוּסַר אִוֶּלֶת.
מַשְׂחִית דְּבָרָיו כָּל־דּוֹבֵר עַל־אֹזֶן
סוּגָה בְּאִוַּלְתָּהּ, כִּי לֹא שׁוֹמֵעַת,
נוֹתֵן לְלֵץ מוּסָר עֲצָה אֶל־פֶּתִי,
עוֹכֵר שְׁאֵרוֹ הוּא אַף חוֹמֵס דֵּעַת.
יושר: שֶׂכֶל מְאוֹר עֵינַי אַלּוּפִי סֶלָה,
אַנְחוֹת לְבָבִי רַבּוּ,
דָּמִי בְּקִרְבִּי אֵשׁ, רוּחִי שַׁלְהֶבֶת,
אַף כָּל־אֲשֶׁר סָבִיב עֵינַי תִּרְאֶינָה,
עֲצִים לְגַחֶלְתִּי הֵמָּה גַּם יַחַד,
לַבְעִיר עֲצָמַי בָּם וּלְמַעַן תַּעַל
עַל מוֹקְדָהּ נַפְשִׁי יוֹמָם וָלָיְלָה.

מִי יִתְּנֵנִי עֵיט,
מִבַּד לְבַד אָעוּף, בֵּין סִבְכֵי יָעַר,
עַל הַרְרֵי עַד בֶּטַח
בֵּין צָאֱלִים בּוֹדֵד נַפְשִׁי תַּרְגִּיעַ,
כִּי לֹא בָאַנְחָתִי אֶתְהַלֵּךְ תָּמֶס,
בֵּין מִצְהֲלוֹת קִרְיָה וּשְׁאוֹנֵי קָרֶת.
רוֹעֶה עֲדָרָיו נַעַר
אֵין מִמְּנַת חֶלְקוֹ טוֹבָה בָּאָרֶץ,
כָּל מַחְשָׁבוֹת לִבּוֹ תִּשְׁפַּלְנָה שָׂבָת,
בַּל תַּחֲמוֹד נַפְשׁוֹ בִּגְדוֹלוֹת לָכֶת,
כִּי אִם רְעוֹת צֹאנוֹ אֶל עֵין הַמַּיִם,
וּלְפִיו חֲלָבָם קַחַת,
יַבִּיט כְּצֵאת אָדָם מִקֶּדֶם שָׁמֶשׁ,
מַעְיַן אֲשֶׁר נֶאֱמָנוּ
מֵימָיו וְלֹא יְכָזְבוּ,
יָשׁוּר בְּלֵב שָׂמֵחַ,
הָלוֹךְ וְנִגֵּן מִתְהַלֵּךְ אֶל רֶגֶל
צֹאנוֹ כְּמַרְעִיתָם, עֵינָיו יִבְחָנוּ
עִשְׁבוֹת הֲרָרָיו, אַף שִׂפְתוֹתָיו שָׂבַח
אֶל־יוֹצְרָם תַּבַּעְנָה.
אַשְׁרָיו וּמַה טּוּבוֹ, כַּמָּה יִמְתָּקוּ
לוֹ כָּל־יְמֵי חַיָּיו, כַּמָּה יַרְגִּיעַ!
כִּי כָל־אֲשֶׁר תַּהְפּוֹךְ תֵּבֶל הַלֵּזוּ
עָלָיו מְסִבּוֹתֶיהָ,
יִבְזֶה וְלֹא יָחוּשׁ, לֹא יֵדַע רֹגֶז,
יִשְׂמַח בְּעָנְיוֹ, כִּי לֹא חָמַד עֹשֶׁר,
קִנְאָה וְכָבוֹד לֹא לִבּוֹ יִלְחָצוּ,
טוֹב לוֹ מְלוּנָתוֹ מֵהֵיכַל מֶלֶךְ,
מַקְלוֹ וְיַלְקוּטוֹ מִבִּגְדֵי חֹפֶשׁ.
עַלְמָה אֲשֶׁר לוֹ חֶבֶל
תִּפּוֹל, הֲלֹא לָבֶטַח

בָּהּ יַעֲלוֹז לִבּוֹ, בּוֹ לִבָּהּ יָגֵל.
אֵין מַחֲרִיד לָהֶם, רַע לֹא יֵדָעוּ,
סָבִיב לְשַׁלְחָנָם כִּשְׁתִילֵי זֵיתִ
זֶרַע מְלֵאֵי גִיל יִרְאוּ יַבִּיטוּ,
עַל נַחֲלַת חֶלְקָם כָּל־עֵת כָּל־רֶגַע
לִמְחוֹנָנָם תּוֹדוֹת אֶלֶף יִתֵּנוּ.
לֹא כֵן שְׁאוֹן וְרַעַשׁ
חַצְרוֹת נְגִידִים וּמְדִינוֹת הָאֵלֶּה,
כִּי כָּל־יְקָר תִּפְאֶרֶת
עֹשֶׁר כְּבוֹדָם הָבֶל,
שִׂמְחַת עֲלִיצוּתָם כָּזָב וְשָׁקֶר,
טוּבָם כְּקַשׁ תְּשָׁאֵהוּ סוּפָתָה,
הֶמְיַת הֲמוֹנָם אָיִן,
אַף פָּעָלָם מֵאָפַע,
קָדִים לְבָד יְרוֹפְפוּ
יְרֻעָה לְבָבָם רוּחַ,
וַיִּבְעֲרוּ יַחְדָּו, יַחְדָּו יִכְסָלוּ
רַק אַחֲרֵי הַהֶבֶל וַיֶּהְבָּלוּ.
כָּל־רוֹדְפֵי כָבוֹד, כָּל־אָץ לַעֲשֶׁר,
שָׁוְא זוֹרְעִים הֵם אַף עָמָל יִקְצֹרוּ,
כֹּחָם יִכְלוּ בָם, וּבָעֵת הִשִּׂיגוּ
אוֹתָם, הֲלֹא הֶבֶל וָרִיק יַעְזֹרוּ.
סבלנות: יֹשֶׁר בְּנִי, מִכָּל־חָכְמָה וָדַעַת
כַּלְכֵּל אֱנוֹשׁ שִׂיחוֹ וּנְשׂוֹא אֶת נֶגַע
לִבּוֹ בְּטוּב לֵבָב, יָקָר לָנֶצַח.
חֻקַּת אֱמוּנָה זֹאת, תּוֹרַת תֹּם סֶלָה:
אִישׁ אִישׁ כְּמוֹ מַסֵּמֵר רַגְלוֹ לְנָטוֹעַ
בִּנְתִיב צְדָקָה לָלֶכֶת, אַף דֶּרֶךְ
מִשְׁפָּט וּמֵישָׁרִים, כָּל־אָרְחוֹת קֹשֶׁט,
יֹאחֵז בְּתֻמָּתוֹ אַף לֹא יַרְפֶּנָּה,
וּלְכָל־אֲשֶׁר יִקְרֵהוּ

הִנֵּה כְּמוֹ עַמּוּד בַּרְזֶל וּנְחֹשֶׁת
כֵּן יַעֲמוֹד חָזָק, בַּל יַנַּח רֶגַע
קָטֹן מְקוֹמוֹ, בַּל יֵט מִנִּי אֹרַח.
עָלָיו כְּגָמוּל כֵּן אֶת־נַפְשׁוֹ יָשֶׁת,
יַבִּיט וְלֹא יִשְׁאַל, יִשְׁמַע אַל יַעַן
יִמְאַס לְהִתְחַכֵּם יוֹתֵר, יַנִּיחַ
בַּקֶּשׁ גְּדוֹלוֹת מֶנּוּ,
אָכֵן עָלֵי מִשְׁמֶרֶת
מַשָּׂא פְּקֻדָּתוֹ יָקוּם כַּשַּׁחַל,
יַאְמִין וְלֹא יַחְקוֹר, יִשְׁמוֹר אַף יַעַשׂ
מִצְוַת אֱלֹהָיו בַּל־יָסוּר מִמֶּנָּה,
אֶל־פּוֹעֲלוֹ יִתֵּן עַד־עוֹלָם צֶדֶק,
נִכְנָע וְשַׁח עֵינַיִם,
יִשְׁמוֹר גְּבוּל לִבּוֹ בַּל יַעַבְרֶנְהוּ.
רֶסֶן תְּשׁוּקָתוֹ יֹאחֵז אַל־יֶרֶף,
תּוֹדוֹת יְמַלֵּא פִּיהוּ,
דּוּמָם וְיָחִיל לִתְשׁוּעָתוֹ סֶלָה.
כִּי אֵל אֱמוּנָה הוּא, אֵין בּוֹ עַוְלָתָה,
צוּר פָּעֳלוֹ תָמִים, אַף חָפֵץ חָסֶד,
אָכֵן דְּרָכָיו מֶנּוּ
הֵן עַד־מְאֹד נִשְׂגָּבוּ,
אָחוֹר חֲכָמִים בָּם מֵהָבִין שָׁבוּ.
אֵיכָה מְצוֹא יוּכַל, אֵיךְ יוּכַל דַּעַת,
אָדָם אֲשֶׁר יִרְאֶה רַק לָעֵינַיִם,
סִתְרֵי פְּלִיאוֹת רוּם גֹּבַהּ שָׁמָיִם,
אֶל־רֹאשׁ שְׁחָקִים אֵיךְ יָעוּף תּוֹלָעַת.

שיחה ד'

המון וסכלות, אח"כ ילך המון ונשארה סכלות לבדה.

המון: קוּמִי אֲמָתִי, נָא!

סכלות: אָדוֹן, הִנֵּנִי!

המון: קוּמִי, לְכִי נָא אֵצֶל

בִּתִּי וְלָהּ הַגִּידִי,
כִּי יוֹם חֲתֻנָּתָהּ וּכְלוּלוֹתֶיהָ
הָלוֹךְ וְקָרֵב בָּא, וּלְרַהַב שַׂמְתִּי
מוֹעֵד לְיוֹם הַחֹדֶשׁ,
עַתָּה לְהָכִין אֶל־יוֹם שִׂמְחָתֵנוּ
הוֹלֵךְ אֲנִי, אַף אַתְּ חִישִׁי וָלֵכִי.
ילך המון וסכלות נשארת לבדה
סכלות: הִנֵּה כְּבָר יוֹם בָּא שֶׁקִּוִּיתִיהוּ!
הִנֵּה כְּבָר רָאִיתִי
כָּל־תַּאֲוַת נַפְשִׁי. יָבֹא נָא שֶׁכֶל
עַתָּה בְּחָכְמוֹתָיו, אִם יַעְצָר־כֹּחַ
עוֹד אֶת־תְּהִלָּה מִיַּד רַהַב קָחַת.
הֵן מָאֳסָה נַפְשִׁי וּכְשֶׁקֶץ יַחַד
הֵמָּה בְּעֵינַי כָּל־זֵידוֹנִים אֵלֶּה
יַלְדֵי חֲצֵרֵי שֶׁכֶל,
כִּי הֵם לְבַדָּם הֵמָּה
אָדָם בְּעֵינֵיהֶם, וּכְקֹשׁ יַחְשֹׁבוּ
אֶת־כָּל־שְׁאָר מִינֵנוּ.
אַף הֵם בְּדִבְרֵי אַיִן
יָמִים וְלֵילוֹת מַהְבִּילִים יוֹצִיאוּ,
כֶּסֶף וְזָהָב בָּם לֹא יִרְבּוּ לָמוֹ,
לֹא־יִשְׂבְּרוּ בָהֶם לְרֹעָבָם אֹכֶל,
אֶת־כָּל־צָבָא שָׁמַיִם
כָּאֵל בְּשֵׁם לִקְרוֹא הִנֵּה יֹאמֵרוּ,
חֹק אֶל־הַלְּיכוֹת שֶׁמֶשׁ
יִתְאַמְּרוּ לָתֵת, אוֹ אֶל־יָרֵחַ;
בְּמִדּוֹד שְׁלֹשׁ הַצֵּלַע,
עִגּוּל וְרִבּוּעַ, אֹרֶךְ וְרֹחַב
רוּחָם יְכַלּוּ, וּסְפָרִים מִלֵּאוּ
תֵּבֵל כְּחוֹל הַיָּם מֵאֵין תּוֹעָלֶת.
יִתְיַגְּעוּ לִדְרוֹשׁ אֵיכָה תַּצְמִיחַ

גַּנָּה בְּעֵת חֲקֹה אֶת־זַרוּעֶיהָ;
אֵיךְ יַעֲלֶה עָנָן, אוֹ אֵיךְ יָרִיקוּ
מָטָר נְשִׂיאִים עַל־כָּל־קַצְוֵי אָרֶץ,
לִשְׁקוֹל בְּפֶלֶס רוּחַ,
וּמְדוֹד בְּשַׁעַל מָיִם,
יִגְבַּהּ לְבָבָם וּבְבֵיתָם אֵין לָחֶם.
עַתָּה הֲלֹא יֵבוֹשׁוּ
מִמּוֹעֲצוֹתֵיהֶם, עַתָּה יֶחְפָּרוּ,
כִּי עַל־חֲמַת אַפּוֹ
הִנֵּה תְהִלָּה עַתָּה
יִרְאוּ בְּחֵיק רַהַב, לַמְרוֹת עֵינֵימוֹ.
נַחְנוּ בְּשִׂמְחָתֵנוּ
נָגִיל וְנָשִׂישׂ בֶּטַח,
נִשְׂמַח לְקוֹל עוּגָב עַל־יֵין הָרֶקַח,
כָּל־מַעֲדַנֵּי מֶלֶךְ
נֹאכַל לְמַלֹּא בֶטֶן,
גִּיל נִשְׂבָּעָה הַיּוֹם, נִשְׂחַק לַפַּחַד
כִּי עוֹד כְּבָר מָחָר נָמוּת גַּם־יָחַד.
שִׂמְחוּ בְּנֵי תֵבֵל גִּילוּ וּשְׂמָחוּ,
וּבְעוֹדְכֶם חַיִּים מָוֶת תִּשְׂכָּחוּ.
אַל־תַּחְפְּצוּ זְקָנָה טֶרֶם תִּזְקָנוּ,
כִּי דַי בְּעִתָּהּ לַצָּרָה זֹאת לָנוּ.
רָעָה אֲשֶׁר עוֹדֶנָּה
לִהְיוֹת עֲתִידָה, אַל תֵּחַתּוּ מֶנָּה.
הִתְעַבְּרוּ וּבְטָחוּ,
שִׂמְחוּ בְּנֵי תֵבֵל, גִּילוּ וּשְׂמָחוּ!

חלק שני

שיחה א'

שכל ויושר בשדה, אח"כ הולך שכל ונשאר יושר לבדו.

שכל: יֹשֶׁר יְדִיד נַפְשִׁי, יַאְמֵץ לִבֶּךָּ,

שַׂנֵּס כְּאֵזוֹר חָיִל,
כִּי כַּאֲשֶׁר יוֹתֵר מֵרָחוֹק יֻשַּׁע
נִרְאָה, הֲלֹא פִּתְאֹם אָז יִרְוַח לָנוּ.
בֵּין לַהֲבוֹת חֹם בֵּין חַרְבוֹנֵי קַיִץ
קְדֵרוּת עֲרָפֶל עֵת כָּסוּ שָׁמַיִם,
תָּחִיל לְקוֹל רַעְמָם אֶרֶץ מִתְּחַת,
בְּבְרוֹק כְּחֵץ בָּרָק וּכְפָרֵק רוּחַ
הָרִים כְּנִבְלֵי חָרֶשׁ,
אֶל־קוֹל הֲמוֹן הַגֶּשֶׁם
עֵת תֶּחֱרַשׁ כָּל־אֹזֶן,
יַחְדָּו יְנוּסוּן כָּל־חַיְתוֹ בַיְעַר,
יִדְאוּ בְּנֵי יוֹנָה אֶל־חַגְוֵי סָלַע,
רָגַע בְּהוֹד אוֹרוֹ הֵן יִזְרַח שָׁמֶשׁ,
יִבְקַע וְהֵפִיץ כָּל־עָנָן וָחשֶׁךְ,
וְיִהְי כְּלֹא הָיָה אָז כָּל־הַסָּעַר;
כֵּן אֶל־אֱנוֹשׁ נִדְכֶּה רָגַע יַצְמִיחַ
מֹשֵׁל בְּעֹז עוֹלָם מְצָרָה רֶוַח.
יושר: שֶׂכֶל מְשׂוֹשׂ לִבִּי, תַּנְחוּמוֹתֶיךָ
לִבִּי הֲלֹא יַרְחִיבוּ,
כִּי עֵת כְּמוֹ אַבִּיט מֵאִמְרֵי פִיךָ
פֶּתַח לְתוֹחַלְתִּי, אָכֵן הוֹאִילָה
אִם יֵשׁ בְּשׂוֹרָה לָךְ אַל תִּמְנַע מֶנִּי.
שכל: לוּ הָיְתָה אִתִּי לֹא כִחַדְתִּיהָ,
אָכֵן אֲקַו תִּתָּהּ גַּם כִּי אֵין עָתָּה.
כִּי לֹא לְעוֹלָם מָט כָּל־פּוֹעֵל צֶדֶק,
תִּקְוַת תְּמִימִים לֹא תֹאבַד לָנֶצַח.
הֵן יַעֲלֶה רַהַב, לָעָב יַגִּיעַ,
עַל־בָּמֳתֵי תֵבֵל יִרְכַּב, יַצְלִיחַ,
עָרִיץ וּמִתְעָרֶה אַף גִּוֹבֵר חָיִל,
מִתַּאֲוָתוֹ לֹא יֶחְדַּל, לֹא יֵרֶא
עָמָל וְלֹא יֵדַע כָּל־חַבְלֵי עֹנִי,

אַךְ אֶל־שְׁאוֹל יוּרַד, אַךְ שָׁם תִּשֹּׁחַ
כָּל־גַּאֲוַת לִבּוֹ, וּתְמוּרַת גֹּבַהּ
יִלְבַּשׁ כְּבָגֶד בֹּשֶׁת,
קָלוֹן עָלֵי כָבוֹד יִקַּח לָנֶצַח.
וּפְרִי אֱמוּנָתֶךָ
תִּמְצָא בְּעִתּוֹ אָתָּה,
מִכָּל עָמַל נַפְשֶׁךָ
תִּרְאֶה וְתִשְׂבַּע סֶלָה.
עַל־עָנְיְךָ תּוֹדֶה כִּי תִנָּאֵלָה.
צָרוֹת אֲשֶׁר עָבָרוּ
גַּם הֵן שִׂמָּחוֹת הֻנָּה
יַחְדָּו בְּיוֹם טוֹבָה, כִּי גִיל תַּרְבֶּינָה
כָּל עֵת אֲשֶׁר נִזְכָּרוּ.
יושר: אֹבֶה אֲשֶׁר אוּכַל, כִּי אֶעְצַר כֹּחַ,
לְסִבּוֹל כְּמוֹ חָפַצְתִּי,
(שֶׂכֶל) מְרִי שִׂיחִי; אַךְ כָּבֵד מֶנִּי
כָּל־עֵת אֲשֶׁר תִּרְאֶינָה
עֵינַי שְׁנֵי צוּרֵי מִכְשׁוֹל הָאֱלָהּ,
תַּרְמִית וְסִכְלוּת, כִּי יַחְדָּו נוֹעָדוּ
לִהְיוֹת לְשֹׂכִים לִי וּלְדַאְבוֹן נָפֶשׁ.
זֹאת בַּהֲמַלָּתָהּ בַּחוּץ תָּרִיעַ,
עַל־כָּל מְרוֹמֵי קָרֶת,
תִּדְרוֹךְ בְּעֹז פָּנֶיהָ,
לֹא־יֵדְעָה יִרְאָה, לֹא־תַכִּיר בֹּשֶׁת,
כָּל־הַבְּרִית תָּפֵר, כָּל־חֹק תַּפְרִיעַ,
אֵין כָּל־אֱמוּנָה בָּהּ וִימִינָהּ שָׁקֶר,
חָמָס רְכֻלָּתָהּ, אָלָה וְכַחַשׁ,
אָחוֹת לְכָל־רָעָה, אֵם אֶל־כָּל־פָּשַׁע,
וּלְכָל־בְּנֵי הַשֶּׂכֶל עַד־מוּת צוֹרֶרֶת,
תֵּשֵׁב תְּדַבֵּר בָּמוֹ,
בֵּין מְזָרְקֵי שֵׂכָר בָּהֶם תְּשִׂיחַ,

כָּל־מַחְשָׁבוֹת לִבָּהּ רַק רַע עָלֶיהָ,
לוֹ יָכְלָה כַּדָּג כֵּן תִּבְלָעֵמוֹ,
אוֹ כַּחֲמוֹר תִּשּׂוֹךְ לִשְׁבוֹר כָּל־גֶּרֶם.
אַף־זֶה בְּחֵלֶק פִּיהוּ
יָצוּד כְּצִפּוֹר נָפֶשׁ,
וּכְסוּי דְּבַשׁ אָת־אִישׁ שׂוֹנֵא וָפֶתִי
רוֹשׁ יַאֲכִיל וָמָוֶת.
יִשֹּׂךְ בְּעֵת יִשַּׂק, וּבְעֵת תִּרְפֶּינָה
יָדָיו אֲזַי יִמְחָץ, וּבְכָל־חֶפְצֵהוּ
עוֹשֶׂה וְגַם־מַצְלִיחַ.
שכל: אָכֵן שְׁגָגָה הִיא זֹאת אֶל־עֵינֵינוּ
כִּי עֵין בְּשָׂרִים הֵמָּה,
עַל־כֵּן אֱמֶת בִּדְבַר־כָּזָב יָמִירוּ,
חֹשֶׁךְ לְאוֹר שָׂמִים וְאוֹר לַחֹשֶׁךְ.
הֵן בַּאֲשֶׁר יַשִּׂיגוּ
יִתְעוּ לְכָל־מִקְרֶה קְטֹן וְפָגַע,
אַף כִּי בְּמֻפְלָא וּמְכֻסֶּה מֵהֵמָּה.
שׁוּר נָא קְצֵה מָשׁוֹט אֶל־תּוֹךְ הַמַּיִם,
הֵן רַק־מְעָוֹת וּמְעֻקָּל תִּרְאֵהוּ,
וּלְבָבְךָ יוֹדֵעַ
כִּי בֶאֱמֶת יָשָׁר הִנֵּה הִנֵּהוּ.
שֵׁשַׁי וְתַלְמַי אַךְ־כִּנְמָלִים תֵּרֶא
מִתּוֹךְ זְכוּכִית אִם־פָּנָיו יִשְׁקָעוּ,
וְיִהְי לְהֶפֶךְ אִם רָמוּ גָּבָהּ.
הַבֵּט הֲלֹא רוּחֵנוּ
כַּיָּם, אֲשֶׁר לֹא־רֻגַּע
מִמִּלְחֲמוֹת הָרוּחַ
יִשְׁקוֹט, אֲשֶׁר גַּלָּיו הֵנָּה אוֹ־הֵנָּה
לֹא־יוּנְפוּ הָנֶף אוֹ לֹא־יִדַּחוּ;
מֵעִצְּבוֹנוֹת כֵּן לֹא־נִקָּה סֶלָה,
וּכְהַחֲלִיפָם הֵמָּה

אֶת־טַעְמוֹ, כֵּן בָּנוּ
יִתְחַלְּפוּ מֵעֵת אֶל־עֵת חוּשֵׁינוּ,
בַּל־נָחֻזָה כִּי־אִם עַל־פִּי הַחֵפֶץ,
בַּל־יִשְׁמְעוּ אָזְנֵינוּ
כִּי־אִם כְּמוֹ נִכְסַפְנוּ,
אוֹ כַּאֲשֶׁר דִּמִּינוּ.
לוּ נֶחֱזָה עוֹלָם בָּרוּר אַף פַּעַם
אַחַת, אֲזַי רָאִינוּ
אֶת שׁוֹנְאֵינוּ אֱלֹה
כֹּה נַעֲנִים מֻכִּים אֻמְלָלִים יַחַד,
כִּי נֹאמְרָה דַּי וּנְקָמוֹת שָׂבָעְנוּ.
הֵן כַּאֲשֶׁר רוֹאוֹת אוֹתָם עֵינֶיךָ
כֻּלָּם מְלֵאֵי טוֹב וּשְׂבֵעֵי נָחַת,
כֵּן עִקְּבוֹתֵיהֶם בָּרֶשֶׁת הֻמָּה
מֵאָז אֶחוּזִים, בַּל מָנוֹ יֵצֵאוּ,
עִמְקֵי שְׁאוֹל יִתְמֹכוּ
כָּל־צַעֲדֵיהֶם, רַגְלֵיהֶם יְמוֹטוּ,
בַּל־יוּכְלוּ קוּם שָׁמָּה.
אַתָּה חֲזַק עַתָּה, הִתְאַזֵּר כֹּחַ,
כִּי־אֵלְכָה אֶרְאֶה, דָּבָר אֶשְׁמְעָה,
אָשׁוּב וְאַגִּיד לָךְ. אַף הַשְׁקֵט אַתָּה
וּנְהַג כְּחָכְמָתֶךָ
כָּל־מַחְשְׁבוֹת לִבְּךָ וּמְזִמּוֹתֶיךָ.
הֵן כָּל־גְּבוּרָה אֵין כִּגְבוּרַת גֶּבֶר
כּוֹבֵשׁ בְּעֹז יִצְרוֹ, שַׁלִּיט בָּרוּחַ;
רַק לֵב אֲשֶׁר יָסִיר מִמֶּנּוּ כַּעַשׂ,
הוּא לֵב אֲשֶׁר־יִשְׁקוֹט, הוּא לֵב יָנוּחַ.

שיחה ב'

יושר נשאר לבדו ומוצא מחקר מתבודד בהר.

יושר: אֵין טוֹב אֲשֶׁר אֶפְנֶה לִרְאוֹת פֹּה אֱלֹה
דִּשְׁאֵי נְאוֹת שָׂדַי, עֵינוֹת הַמַּיִם

הַנּוֹזְלִים מֵרֹאשׁ הַצּוּרִים הֵנָּה,
אַטָּה לְקוֹל הַתּוֹר אוֹ צִפּוֹר אֹזֶן,
אֶרְבַּץ בְּבֵין חָצִיר תַּחַת הַתְּמָר,
אֶשְׁאַף כְּעֶבֶד רוּחַ,
אַף כָּל־שִׂעְפַּי כָּל־שַׂרְעַפַּי יַחַד
אַךְ אַחֲרֵי גֵּוִי כִּמְעַט אַשְׁלִיכָה,
אֶשְׁכַּח מְרִי שִׂיחִי, אוּלַי אַרְוִיחַ.
הֵן־שָׁם הֲלֹא מֶחְקָר בּוֹדֵד אַבִּיטָה,
אַךְ שָׁשׁ אֲנִי עָלָיו, עָלֵז אָנֹכִי
עַל כִּי־מְצָאתִיו עָתָּה,
כִּי חִקְרֵי לִבּוֹ הִנֵּה יוֹעִילוּ
עַתָּה לְהַשְׁכִּיחֵנִי
אֶת־כָּל־עֲמָלִי, אַף־נַפְשִׁי שַׂמֵּחַ.
שָׁלוֹם לְךָ מֶחְקָר! אֵן תִּתְהַלְכְנָה
כָּעֵת מְזִמּוֹתֶיךָ
בֵּין הַרְרֵי בָדָד וּנְחָלִים אֵלֶּה?
מחקר: הוֹלֵךְ וְתָר הִנֵּנִי
פְּלָאֵי תְבוּנוֹת מֵאֵין חֵקֶר לָמוֹ,
בּוֹרֵא וְיוֹצֵר כֹּל הֶרְאָה הוֹדִיעַ
אֶל־כֹּל אֶשֶׁר־עֵינָיו לֹא עִוֵּר סֶכֶל
אוֹ שִׁחֲתָה עַצְלָה, בִּפְלִיאוֹת צָמַח
כָּל־הָאֲדָמָה אִם־שָׂדֶה אִם־יָעַר.
כָּל־מַחְשְׁבוֹתָיו מַה לִּמְאֹד עָמְקוּ!
כָּל־מַעֲשָׂיו מָה רַבּוּ!
כֻּלָּם בְּחָכְמָה מִכָּל־לֵב נִשְׂגְּבוּ.
שִׂים עֵינְךָ נָא עַל־שָׂרְשִׁים אֵלֶּה,
פִּיּוֹת פְּתוּחוֹת בָּמוֹ
לָרֹב מְאֹד הִנֵּה יֵרָאוּ עֵינֶיךָ,
הֵם יִשְׁאֲבוּ יַחְדָּו, יַחְדָּו יִינָקוּ
מִשֹּׁד אֲדָמָה זֹאת אֶת־כָּל־הַלֵּחַ,
הַמְכַלְכְּלָם כָּל־עוֹד בַּחַיִּים הֵמָּה,

תּוֹךְ רַהֲטֵי גִזְעָם אוֹתוֹ יוֹלִיכוּ
מֵרֹאשׁ וְעַד־סוֹף, אֶל־כָּל־בַּד, כָּל־חֹטֶר,
לִהְיוֹת לְמַחְיָה אֶל־כֻּלָּם גַּם יָחַד,
אַף־הוּא בְּעֵת צֵאתוֹ בָּלוּל מֵרֶחֶם
כּוֹנֵס בְּקִרְבּוֹ, אַךְ בִּלְתִּי נִבְדָּלוּ,
עָפָר וְשֶׁמֶן, אוֹ־גַּפְרִית וָמֶלַח,
עִם־כָּל־שְׁאֵרִית כָּל־בּוֹנֵי כָּל־גָּשֶׁם,
בִּרְבוֹת תְּנוּעָתוֹ וּכְמַהֵר לֶכֶת
בֵּין שִׁקְתוֹת הַגֶּזַע,
יִמַּס כְּדוֹנַג, יִשָּׁפֵךְ כַּמַּיִם
מִמַּעְבְּרוֹתָיו, אוֹ מָקוֹם יָנוּחַ.
מֵרֹב זְמַנִּים כִּי עָלָיו יַחְלֹפוּ,
יָמִים וְלֵילוֹת, קֹר וָחֹם וָרוּחַ,
עוֹד יַחֲלִיף טַעְמוֹ, וּבְשֵׁם הַנָּטַע
הוּבַל לְתוֹכָהּ, כִּי יִשְׁוֶה אֵלֶיהָ,
הִנֵּה יְכַנֶּה סֶלָה.
עַתָּה רְאֵה אֵלֶּה הַגִּידִים הֵנָּה,
מְשֻׁעָרוֹת רֹאשׁ קוּר עַכָּבִישׁ דַּקּוּ,
אֶת־כָּל־פָּנֵי זֶה הֶעָלֶה מִלֵּאוּ,
כִּי בָם בְּלִי רִפְיוֹן וּבְלִי מַרְגּוֹעַ
עָסִיס יְסוֹבֵב, הוּא אֶל־חֹם הַשֶּׁמֶשׁ
יְרֻתַּח בְּעוֹד יוֹמָם, אַף־שֶׁמֶץ מֶנְהוּ
יִקְפָּא לְקֹר הַלָּיְלָה,
אוֹתוֹ בְּמוֹ־פִיהֶן הִנֵּה תָּמְצָנָה
אָז הַדְּבוֹרִים, וּבְמֵעֵיהֶן יָשָׁב
אֶל־הַדְּבַשׁ שֶׁבֵּין דּוֹנַג תַּזֵּלְנָה.
שׁוּר נָא פְּרָחִים, אֶל־יָפְיָם הַבִּיטָה.
מַרְאָם חֲזֵה, אַף־נִיחוֹחָם הָרִיחָה.
מִתּוֹךְ תְּמוּנַת כּוֹס תַּבְנִית גָּבִיעַ
הַזֶּה אֲשֶׁר לָהֶם תִּרְאֶה מִתַּחַת
סָבִיב עֲלֵיהֶם רֹאשׁוֹנָה יַפְרִיחוּ,

אַף אַחֲרֵי נָפְלָם הוּא יָשׁוּב פָּרִי.
חוּטִים כְּעַמּוּדִים הַבֵּט, נִצָּבוּ,
מִי עַל רֹאשׁוֹ כּוֹבַע
נוֹשֵׂא, וּמִי בִּלְתּוֹ, אַךְ כֻּלָּם יַחַד
עִם־כָּל־עֲלֵיהֶם אִישׁ אָחִיו יַעְזֹרוּ
וּבְנַחֲלֵיהֶם הֶעָסִיס יָכִינוּ,
לַגְּדִיל פְּרִיהֶם בּוֹ וּלְהַמְתִּיקֵהוּ.
תַּבְנִית כְּמוֹ צִפֹּרֶן
הַזֶּה אֲשֶׁר תִּרְאֶה, כִּי יִתָּקֵעַ
לִבְנוֹ בְּלוֹעָתוֹ, שָׁמָּה יָנִיחוּ
דִּבְשָׁם אֲשֶׁר תִּמְצָאֵהוּ,
פִּי הַדְּבוֹרִים לָיְלָה.
עַתָּה חֲקָר־זֹאת עוֹד, הַבֵּט וָבִינָה
אֶל־נִפְלְאוֹת צוּרֵנוּ,
בֵּין נָא לְזֶרַע זֶה, תּוֹכָם יַסְגִּירוּ
יַחְדָּו לְמִינָם כָּל־צֶמַח, כָּל־עֵשֶׂב,
שָׂפִיר בְּשִׁלְיָתוֹ עָלָיו נִכְפָּלֶת,
רַב אוֹ מְעַט, כֵּן דִּמְיוֹנוֹ הִנֵּהוּ.
רֹב אוֹצְרוֹתָיו שָׁמָּן
הִנֵּה בְּלִי מַחְסוֹר מִלֵּא הַטָּבַע,
כִּי כָל־עֲצָמָיו, כָּל־גִּיד בּוֹ, כָּל־עֹרֶק,
בּוֹ יַחֲלִיץ יַחְדָּו, אַף בּוֹ יֵרֵכוּ.
תּוֹכוֹ יְרֵחֵף רוּחַ
חַד, אַף לְעוֹפֵף קַל, חַי וּגְדַל־כֹּחַ,
הוּא יַעֲמִיד אֶת־כָּל־סִדְרֵי הַנֶּטַע
דָּבָר עֲלֵי אָפְנָיו, אִישׁ עַל יָדֵהוּ,
מִנַּי עָבֵי שַׁמְנוֹ, אַחַר הוֹבִישׁוּ
אוֹתוֹ פְּנֵי חַמָּה וּנְשִׁיבוֹת רוּחַ,
יֵעָשׂ סְבִיבוֹתָיו שִׁרְיוֹן תִּלְבֹּשֶׁת,
עָלָיו יְגוֹנֵן מִכָּל־רַע וָפָגַע,
חָמוּץ בְּתוֹכוֹ רוּחַ,

נִצָּב כְּאִישׁ מִלְחָמֶת
נֶגֶד לְכָל־בָּאְשָׁה, אַף־שָׁמָן מָנוּ
לָרֹב וְרֵב הַחַיִל
הֵן יִמְשְׁכוּ יַזִּילוּ.
מַצַּע שְׂרָף תַּחְתָּיו הֵן יִשְׁתָּרַע,
וּכְמַחֲרַכִּים בֵּין בָּקַע אוֹ נָקֵב
יְצִיץ זְעֵיר שָׁם וּזְעֵיר שָׁם הַחוּצָה.
אֵלֶּה קְצוֹת דַּרְכֵי קָדוֹשׁ, וּכְאֵלֶּה
רַבּוֹת לְאֵין מִסְפָּר נִפְלָאוֹת סֶלָה.
כָּל־דּוֹרְשִׁים אוֹתָם, אוֹתָם יִמְצָאוּ
תָּמִיד בְּכָל־הָחַי וּבְכָל־צוֹמֵחַ
וּבְכָל־אֲשֶׁר כָּל־רוּחַ
חַיִּים בְּקִרְבּוֹ אָיִן,
וּבְכָל־אֲשֶׁר בָּאָרֶץ
וּבְכָל־אֲשֶׁר בַּמַּיִם,
וּבְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ עַיִן
אָדָם לְהַבִּיט יָשֶׁת.
אַשְׁרֵי אֲשֶׁר חָכְמָה מָצָא וְדַעַת,
אַשְׁרֵי מְדַבֵּר עַל־אָזֶן שׁוֹמַעַת!
יושר: בָּרוּךְ תְּהִי מֶחְקָר, כִּי נִחַמְתָּנִי
עֵת מִשְׁבְּרֵי יָגוֹן עַד־נַפְשִׁי בָּאוּ,
כִּי עֵת בְּצוּף לִקְחֶךָ
מָרַת לְבָבִי זֶה אוֹתִי הִשְׂכָּחְתָּ,
אַף־מִסְפְּדִי לִי אֶל־מָחוֹל הָפָכְתָּ.
כַּצֵּל לְעֵיף וּכְאֶל־צָמֵא מַיִם,
כֵּן יֶעֱרַב יִנְעַם לַנֶּפֶשׁ דְּעַת.
שִׂמְחָה לְלֵבָב הוּא, אוֹר לָעֵינַיִם,
עָנָק לְצַוָּאר, אַף אֶל־רֹאשׁ מִגְבָּעַת.
שיחה ג'
תהלה באה בשדה לבדה, אח"כ רואה את יושר מרחוק ובורחת.
תהלה: הֵן פֹּה אֲשֶׁר עוֹמֶדֶת

עַתָּה לְבַדִּי אָנִי,
אֶשָּׂא לְבָבִי אַף־כַּפַּי אֶפְרֹשָׂה,
אֶשְׁפּוֹךְ בְּמַר נַפְשִׁי אַף־רוּחִי יַחַד
לִפְנֵי אֱלֹהָי, כִּי זוּלָתוֹ אָפֶס
מָנוֹס וּמִשְׂגָּב סֶלָה.
אוּלַי בְּעָנְיִי יֵרֶא,
אוּלַי יְחַלֵּץ זֹאת נֶפֶשׁ נִבְהָלָה
מִמּוֹקְשִׁים חִנָּם אֶל־רַגְלָהּ שָׂתוּ.
מוֹשֵׁל בְּעֹז עוֹלָם, שַׂלִּיט וָמֶלֶךְ,
אֶחָד וְאֵין בִּלְתֶּךָ,
יָכוֹל, אֲשֶׁר אֵין קֵצֶה
אֶל־עֹז יְכָלְתְּךָ סֶלָה:
אֶל־חֶפְצְךָ מֵשִׁיב הִנֵּה אֵינָנוּ,
אַף־צוּר אֲשֶׁר כָּמוֹךָ
הֵן בַּשְּׁחָקִים אָיִן,
אַף כִּי בְּכָל־הָאָרֶץ,
מִי זֶה וְאֵי־זֶה הוּא אָמַר וַתֶּהִי,
אוֹ יַעֲמִיד עֵצָה אִם לֹא צִוִּיתָ?
מִי הוּא אֲשֶׁר־יָרִים אוֹ מִי יָנִיחַ
יָדוֹ וְרַגְלוֹ, צוּר בִּלְתִּי יָדַעְתָּ!
מִי הוּא אֲשֶׁר־יִשְׁקוֹט בַּל תַּשְׁקִיטֶנּוּ,
אוֹ מִי יְעֻנֶּה לֹא עִנִּיתוֹ אָתָּה.
אָנָּא רְצֵה־נָא, הֲעָתֵר אֶל־נֶפֶשׁ,
זוּלָתְךָ מָנוֹס לָהּ לֹא יָדָעָה,
הוֹאֵל עֲשֵׂה־נָא חֶסֶד
עִם לֵב בְּעָנְיוֹ מָר, רוּחַ דְּכִיתָ.
גַּלֵּי חֲמַת אַפֶּךָ
אָנָּא רְצֵה הַשְׁבִּיתָהּ,
וּכְאָב רְצֵה־עוֹד אֶת־נֶפֶשׁ הוֹכָחְתָּ.
הוֹאֵל וְהוֹצֵא־נָא רַגְלֵי מֵרֶשֶׁת,
הוֹאֵל שְׁבוֹר פַּח, בּוֹ כָּעוֹף נִלְכַּדְתִּי,

לָמָּה לְעַוֵּל, חֵלֶק
נַפְשִׁי תְּהִי, אֶל־אִישׁ כָּזֶב שָׂנֵאתָ
לָמָּה אֶהִי מִרְמָס, לָמָּה יָרִיעוּ
עָלַי רְשָׁעִים אַף־בִּי יִתְעַלָּלוּ
זֵדִים אֲשֶׁר תִּעַבְתָּ.
אֶהְיֶה לְצַדִּיק חֶבֶל,
אַל אֶל־בְּנֵי עַוְלָה, אֶהְיֶה אֶל־יֹשֶׁר
אָמָה, וְאַל־נָא בֵּית רַהַב שַׁלָּטֶת.
עַתָּה אֲשַׁרֵי אֶל־הָהָר אַדְרִיכָה,
אֶשְׁמוֹר עֲלֵי הָעַיִן
עַד־בֹּא אֲמָתִי, כִּי שָׁם צִוִּיתִיהָ
לֵאמֹר: מְהֵרָה לֵכִי,
כִּי תִמְצְאִי אוֹתִי וּנְהַלֵּךְ יַחַד
הָעִיר כְּבוֹא הַשָּׁמֶשׁ.
אַךְ מִי אֲשֶׁר־אֶרְאֶה מֵרָחוֹק שָׂמָה
הוֹלֵךְ? הֲלֹא זֶה יֹשֶׁר!
מָה אֶעֱשֶׂה עַתָּה? מָה אֶבְחַר עָתָּה?
מַה זֶּה יְאַנֶּה לִי! מַה זֶּה יִקְרֵנִי!
אֵלֵךְ לְפָנִים אוֹ אָחוֹר אָשׁוּבָה?
לִבִּי הֲלֹא לָלֶכֶת
אֵלָיו, פְּעָמַי מֵאֵלֶת יַעַר
יִשָּׂא וְיָרִיץ אַף־יְעִיף כַּנָּשֶׁר,
אַף חָק־יְקָרִי דָּת מוּסַר הַצְנַע,
רַגְלַי הֲלֹא יָשִׁיב, רוּחִי יַפְרִיעַ.
הוֹי נַחֲלַת חֶלְקִי, הוֹי חַבְלֵי חֶבֶל
אֵלַי נְפַלְתֶּם! לָמָּה
אוֹתִי מְאוֹס תְּדִינוּ
אַךְ אֶת־אֲשֶׁר אָהַבְתִּי,
אַף לָאֱהוֹב תַּכְרִיעוּ
אַךְ אֶת־אֲשֶׁר מָאַסְתִּי?
הֵן אֵלְכָה, אָכֵן לִבִּי לֹא יֵלֵךְ,

אָשׁוּב לְאָחוֹר, אַךְ נַפְשִׁי לֹא תָשָׁב.
יִשָּׁר יְדִידִי! לוּ יִרְאוּ עֵינֶיךָ
נֶפֶשׁ עֲנִיָּה זֹאת עֵת כִּי רַגְלֶיהָ
מִצִּלְּךָ יָנוּסוּ,
אֵיךְ אַחֲרֶיךָ הִיא תִּדְבַּק אַף תָּרֶץ,
אֵיךְ צִלְּךָ תַּחְמוֹד, אֵיכָה נִכְסָפָה
לְלֶחוֹךְ עָפָר רַגְלֶיךָ,
מַה יֶּהֱמוּ מֵעֶיךָ
עַל־כָּל־כְּאֵבָהּ! מָה עַל־עֲנִיָּהּ תָּחֹס!
אַךְ אֵלְכָה מַהֵר טֶרֶם יִרְאֵנִי,
אָנוּס וְאֶבְרַח, פֶּן רַע יִקְרָאֵנִי.
מִתַּאֲוַת נַפְשִׁי בּוֹרַחַת אָנִי
אֶל־תּוֹעֲבַת נַפְשִׁי, אֶל־מַר־הַמָּוֶת;
מִגַּן עֲדָנִים, בּוֹ רַגְלִי נָחַנִי,
נָסָה אֲנִי לִשְׁאוֹל וּלְגֵיא צַלְמָוֶת.
אַךְ גַּם בְּכָל־זֹאת לֹא הוֹחִיל אֶחְדָּלָה,
לֹא נוֹאֲשָׁה נַפְשִׁי אַף לֹא נוֹחָלָה.

שיחה ד'

סכלות ותהלה

סכלות: מַה־זֶּה, גְּבִרְתִּי, אָן הָיִית עַד עָתָּה
כִּי לֹא מְצָאתִיךְ?
תהלה: אַךְ הֲנָה הָיִיתִי.
סכלות: הִנֵּה לְרֹאשׁ הָהָר כִּדְבָרֵךְ בָּאתִי,
וְאֵלְכָה הָעֵינָה
אַךְ לֹא מְצָאתִיךְ.
תהלה: מַה דִּבֶּר אֵלַיִךְ
אָבִי וּמַה צִוָּה עָלָי?
סכלות: צִוַּנִי
שִׂמְחָה לְבַשֵּׂר לָךְ.
תהלה: מִי יִתֵּן יֶהִי!
סכלות: אָמְנָם הֲלֹא כֵן הוּא.

תהלה: כֵּן יִהְיֶה סֶלָה
אַךְ אֶת־אֲשֶׁר אִתָּךְ אִמְרִי.
סכלות: תֵּדָעִי,
כִּי יוֹם כְּלוּלוֹתַיִךְ,
מוֹעֵד חֲתֻנָּתֵךְ אֶל־יוֹם הַחֹדֶשׁ
הוּשָׂם.
תהלה: וְעִם מִי?
סכלות: עִם מִי לֹא יָדַעַתְּ?
מִי הוּא חֲתָנֵךְ, לֹא רַהַב?
תהלה: אַךְ לָמָּה
לֹא אֶת־שְׁמוֹ הִזְכַּרְתְּ?
סכלות: מִי הוּא אֲשֶׁר אֶת־זֹאת לֹא־יָדַע עָתָּה,
מִי בַּשְּׁעָרִים אִישׁ נוֹדַע מְמֻנּוּ?
תהלה לעצמה: מִי יִתְּנֵנִי לֹא־הִכַּרְתִּיו אָנִי!
אל **סכלות**: אַךְ אִישׁ וְאִשָּׁה שָׁם עַל־עֵין הַמַּיִם
מָצָאת בְּבוֹאֵךְ שָׁמָּה?
סכלות: חֶבְרַת אֲנָשִׁים שָׁם הִנֵּה רָאִיתִי
מִשְׁתּוֹמְמִים יַחְדָּו אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ,
אַךְ מוֹצְאוֹתָם לֹא אוֹתָם שְׁאָלְתִּי.
תהלה: אָמְנָם עֲשׂה הִסְכָּלְתְּ!
עַתָּה לְכִי מַהֵר, רוּצִי וְשׁוּבִי,
טֶרֶם עָרוֹב הַיּוֹם וּדְעִי מָה־אֵלֶּה.
סכלות: כֵּן אֶעֱשֶׂה.
תהלה: מַהֵר רוּצִי וָבֹאִי!
לִבִּי מְקַפֵּץ בִּי, נַפְשִׁי מַגֶּדֶת
אֵלַי חֲדָשׁוֹת, אַךְ יָדִי קָצָרָה
אוֹתָם לְהָבִין. בֵּין תִּקְוָה וָפַחַד
רוּחִי כְּקָנֶה נָד הֵנָּה וֵהֵנָּה.
צוּרִי! פְּתַח־נָא לִי פִּתְחֵי חַסְדֶּךָ,
לֵבָב אֲשֶׁר נִשְׁבַּר יִמְצָא־נָא רֶוַח,
נִגְעוֹ רְפָא נָא וּכְאֵבָיו יִתָּמוּ (תָּמוּ)

מַה קּוֹל בְּאָזְנָי, מִי לִדְבָרַי עַתָּה
עוֹנֶה וְלֹא קָרָאתִי? (אַתְּ הִיא)
הַאַתְּ אֲשֶׁר תֵּשְׁבִי
סְכְלוּת לְצַחֶק בִּי שָׂמָּה בַּסָּתֶר?
קוּמִי מְהֵרָה לֵכִי!
כִּי פֹּה מְצַפָּה לָךְ הִנֵּה הִנֵּנִי. (אֵינִי)
אִם־אֵינְךְ סְכְלוּת מִי־אֵפוֹא אַתָּה
לוֹעֵג לְרִישִׁי שׂוֹחֵק אֶל־אֵבֶל? (הֶבֶל)
הוֹי קוֹל בְּלִי יָדַעְתִּיךְ!
לוּ הָיִתָה נַפְשֵׁךְ תַּחְתַּי, אָז אֵרֵא
אִם־תִּשְׂחֲקִי כָּעֵת אוֹ אִם תָּגִילִי. (גִּילִי)
אָגִיל! וְעַל־מִי־זֶה (אִמְרִי) אָגִילָה?
אָגִיל עָלַי רַהַב אוֹ אַשְׁיוֹג יְשָׁר! (יֹשֶׁר)
מַה־זֶּה אֲדָמָה עַתָּה?
מָה אֶחֱלוֹם עַתָּה, אוֹ מָה אֶשְׁמָעָה?
יְשָׁר אֲשֶׁר מִמֶּנִּי
מִנִּי שְׂחָקִים יִמְנָעוּן, אַשִּׁיגָה!
אָנָה מְזִמּוֹתַי כַּיּוֹם הָלְכוּ? (לְךְ הוּא)
יְשָׁר יְהִי שָׁלִי? הָהּ מִי מִמֶּנִּי
עַלְמָה מְאֻשָּׁרָה תִּהְיֶה בָּאָרֶץ!
לוּ נֶאֱמַן קוֹל זֶה חָזְיוֹנֵךְ יֶהִי! (יֶהִי)
יְהִיֶה, אֱלֹהַי יוֹאֵל.
כִּי רַק עֶזּוּזוֹ, אַךְ עִצֶּם יָדֵהוּ
יוּכַל עֲשׂוֹת זֹאת עַתָּה,
וּבְתוֹךְ תְּהוֹם הַחֹשֶׁךְ
יְזָרַח כַּשַּׁחַר לָנוּ,
יוֹצִיא בְּרֶב־כֹּחוֹ לָאוֹר צִדְקֵנוּ. (כֵּן הוּא)
סכלות: עַתָּה, גְּבִרְתִּי, שַׁבְתִּי
וּבְפִי פְּלָאִים, מִשָּׁמָעַם נִבְהָלְתִּי:
רַהַב לְאָטוֹ אֶת־תַּרְמִית בַּיַּעַר
מִתְהַלְּכִים הָיוּ, עֵת נִרְאֶה פֶּתַע

עָרֹב מְאֹד כָּבֵד, (לִבִּי יִנּוֹעַ
מִדֵּי אֲדַבֵּר), דֹּב, נָמֵר וָשַׁחַל
רַבִּים כְּחוֹל הַיָּם, וַיִּתְיַצָּבוּ
אוֹתָם כְּשֶׁה אֶחָד לְטָרוֹף גַּם־יָחַד.
תהלה: וַיִּטְרְפוּ אוֹתָם?
סכלות: לֹא, כִּי נִצּוֹלוּ.
תהלה לעצמה: צַר לִי מְאֹד.
אל **סכלות**: אַךְ אֵיכָכָה נִצּוֹלוּ?
סכלות: רָעַשׁ לְעֻמָּתָם הָהָר מִנֶּגֶד
וַיֶּחֱרַד הָעֵמֶק,
וַיִּבְרְחוּ כֻלָּם וּלְמֶרְחָק נָסוּ,
רַהַב וְתַרְמִית אָז מֵהֶם נִמְלָטוּ
וַיְמַהֲרוּ וַיָּשׁוּבוּ הָעִירָה.
תהלה לעצמה: הֵן קִנְאוּ עַתָּה חֵיתוֹ בַּיַּעַר
עַל תּוֹךְ בְּנֵי אָדָם עֲוֹלַת יְדֵימוֹ!
אָמְנָם מְתֵי רִשְׁעָה אֵלֶּה פָּלָטוּ,
אַךְ לֹא עֶדֶן גָּמָרוּ
כָּל־הַמְסִבּוֹת, לֹא רָאוּ עֵינֵינוּ
תַּכְלִית דְּבַר חָזוֹן הַזֶּה עַד־הֵנָּה.
עוֹד יוֹם הֲלֹא יָבֹא, נִרְאֶה, נֵדָעָה
מָה אַחֲרִית כָּל־אֵלֶּה,
כִּי רַק לְיוֹם נָקָם וּלְמוֹעֵד זַעַם
לָכֵן שְׁמוּרִים הֵמָּה.
אל **סכלות**: עַתָּה לְכִי נָבוֹאָה
מַהֵר לְבֵית אָבִי, פֶּן־יִדְאַג לָנוּ
כִּי רַד מְאֹד הַיּוֹם וּבְשָׂדֶה אָנוּ.
לִבִּי וְנַפְשִׁי! הֵן אֶתְכֶם אֶשְׁמָעָה,
אֵלַי פְּלָאִים מַטִּיפִים גַּם־יָחַד,
אָכֵן חֲתוּמִים הֵם, אַף בַּל־אֵדָעָה,
חָזוּתְכֶם מַה־לִּי, תִּקְוָה אוֹ פָּחַד;
אוּלָם יְהִי מָה, אָנֹכִי אוֹחִילָה,

אוֹחִיל וְאוֹחִיל עוֹד, אוּלַי אָגִילָה.

חלק שלישי

שיחה א'

המון, תהלה, רהב, תרמית ושאר קרואים במשתה בבקר קודם החופה.

המון: אִכְלוּ, שְׁתוּ, אַחַי, רֵעַי, הֵיטִיבוּ
אֶת־לִבְּכֶם הַיּוֹם, כִּי עוֹד אוֹחִילָה,
עַל־צָאֱצָאַי אֵלָּה
בָּנַי, בְּשִׂמְחָה עוֹד נָשׁוּב נָגִילָה.

תרמית: הָמוֹן! כְּמוֹ שִׂמַּחְתָּ
הַיּוֹם מְתֵי סוֹדֶךָ,
כֵּן בֶּן־מְאַת שָׁנָה אוֹתָם תְּשִׂישָׂה,
עוֹד רַעֲנָן, דְּשֵׁן וּשְׂבַע כָּל־נָחַת.

רהב: אָבִי! הֲלֹא תִרְאֶה, אֵיכָכָה פָּתַע
הִתְקַדְּרוּ שָׁמַיִם.
הַבֵּט עֲרָפֶל זֶה נִצָּב נֶגְדֵּנוּ,
אֵים כְּמַפִּיץ אַף וּכְשׁוֹפֵךְ זָעַם.
שׁוּר־נָא חֲגוֹרָה זֹאת חָגַר רָקִיעַ
כַּדֹּם אֲדָמָה.

המון: כֵּן, הִנֵּה גַם־אָנִי
רֹאֶה, וְלֹא חָדַלְתִּי
לְדָאֹג, אֲשֶׁר כַּיּוֹם, יוֹם שִׂמְחָתֵנוּ,
כָּזֹאת תְּאַוָּה.

תרמית: מַה־יִּפּוֹל לִבֶּךָ,
הָמוֹן, הֲלֹא תֵבוֹשׁ, מַה־תִּפְחַד פַּחַד
מֵעָב קְטַנָּה כִּי תִרְאֶה, מִגֶּשֶׁם
קַטֹּן אֲשֶׁר יָבֹא? קוּם, קוּם, הַנִּיחָה
הָמוֹן, פְּחָדִים אֵלֶּה!
לִכְבוֹדְךָ כּוֹס זֶה אֶשְׂתֶּה־נָּא עַתָּה
כָּל־טוֹב לְבַשֶּׂר לָךְ, אַף אַתָּה קוּמָה
אִתִּי שְׂתֵה וּלְךָ יִנְעַם לָנֶצַח.

המון: מַה־זֶּה, בְּנִי, הֲרַחְמָן יַצִּילֵנוּ?
מָה הַסְּעָרָה זֹאת מִתֵּימָן בָּאָה?
רהב: חָרֵד לְבָבִי בִּי מִקּוֹל הָרַעַם.
תהלה: אֵיךְ תִּהֲלַךְ כָּזֹאת (אָבִיו) אֵשׁ אָרְצָה.
רהב: הַקִּיר, רְאֵה, נוֹטֶה לִנְפּוֹל הִנֵּהוּ.
קרואים: מִנַּי שְׁמֵי מָרוֹם נִלְחָמִים בָּנוּ.
המון: סַעַר אֲשֶׁר כָּזֶה עוֹד לֹא רָאִיתִי.
רהב: שׁוֹמֵם אֲנִי.
קרואים: אָנָה נָנוּסָה, אָנָה?
תרמית: מַה־תִּירְאוּ? לָמָּה כָזֶה תֵּחָתּוּ?
מַה־זֶּה, הֲלֹא מִקְרֶה הוּא מִימֵי קֶדֶם,
קָרֶה וְיִקְרֶה עוֹד דּוֹר וָדוֹר סֶלָה,
עֵת מִפְעֵי הָאָרֶץ
אֵד יַעֲלֶה שָׁאוֹף גַּפְרִית וְנָתָר,
יִבְעַר כְּאֵשׁ (כִּגְבוֹהַּ
עוּפוֹ) וְיִתְלַקֵּחַ,
יִבְרֹק כְּחֵץ בָּרָק, יַרְעִים, יַצְרִיחַ,
זֶרֶם וְנָפֶץ יְזָרוּ מִמֶּנּוּ;
בֵּין הַמְצָרִים עֵת יִכָּלֵא רוּחַ
לוֹחֵם בְּרֶב־כֹּחוֹ סָגוּר מִתַּחַת,
הֵן יַחֲרִיד תֵּבֵל אַף־יַרְגִּיזֶנָּה..
אַחַר כְּאַרְיֵה מָנָה
יִבְקַע וְיֵצֵא וּשְׁאִיָּה יַכֶּהָ,
וִיהִי כְתֻמּוֹ עוֹד נָשׁוּב נִשְׁקָטָה
וּכְבַתְחִלָּה כֵּן שִׂמְחָה נוֹסִיפָה,
נִשְׁתֶּה בְּלֶב־טוֹב אָנוּ אֶת־יֵינֵנוּ,
נֹאכַל בְּגִיל לַחְמֵנוּ.
יִירָא הָרָרִי בַשָּׂדֶה, יָגוּרוּ
כָּל־הוֹלְכֵי עַל־דֶּרֶךְ,
כִּי מַחֲסֶה אֵין לָמוֹ;
אַךְ פֹּה, בְּצֵל קוֹרַת עֹפֶל וָבַחַן,

מַה־תִּירְאוּ רַכֵּי הַלֵּבָב? בֹּשׁוּ
יַחְדָּו שְׁפַנֵּי סָלַע!
המון: אָמְנָם לְבָבִי נָע, רוּחִי חֲבָלָה.
יָרֵא אֲנִי, אִם־זֶה מוֹרָא אוֹ מַרְךְּ
לֹא אֵדְעָה, אָכֵן יָרֵא אָנֹכִי.
תרמית: נָכוֹן וְרָאוּי אַתָּה
הָמוֹן, לְשַׂר צָבָא מֵאֵין כָּמוֹךְ,
כִּרְאוֹת בְּרַק הַחֶרֶב,
אוֹ צַהֲלַת סוּס הָאֶחָד בִּשְׁמוֹעַ,
הַמַּחֲנֶה נֶעְזָב הִנֵּה תַּנִּיחַ
וּבְמַהֲמוֹר אֶחָד אוֹ תַּחַת בֶּטֶן
סוּס רִכְבְּךָ הֵן תִּתְחַבֵּא נַפְשֶׁךָ!
המון: תַּרְמִית! הֲלֹא דָבָר הוּא, כִּי מִמַּעַל
הַיּוֹם כְּצָר נִצָּבוּ
לֹא אֵדְעָה שַׁלָּמָּה?
תרמית: הֶרֶף מְעַט נָא, הֶרֶף,
הָמוֹן, חָדַל, כִּי אֵין דָּבָר, הַרְגִּיעָה!
המון: לֹא אוּכְלָה הַרְגִּיעַ,
אֵין יֵשׁ הֲפוּגוֹת אֶל־לִבִּי, כִּי תַּחַת
בֹּא כָּל־דְּמָמָה מִתְגַּבֵּר הַסָּעַר.
תרמית: הִנֵּה כְּאֵלֶּה אֲלָף
בִּבְנֵי אֱנוֹשׁ פָּשָׁטוּ
דִּבְרֵי כְזָבִים, וּלְבָבֵימוֹ שָׁבוּ
אוֹתָם לְהַאֲמִין כִּנְבוּאוֹת הַצֶּדֶק,
אָכֵן יְסוֹדָתָם מִקֶּרֶה אוֹ פֶּגַע
קָרֶה. כְּצֵאת אִישׁ אוֹ בֹּאוֹ הַבַּיְתָה,
עָלָיו דְּבַר מִשְׁפָּט אֹמֶר יִגְזֹרוּ,
כִּי זֶה לְרֶגֶל זֶה נִקְרָא וַיֵּתֶא,
וַיִּחַבְּרוּ יַחְדָּו אֶת־לֹא חֻבָּרוּ,
וּלְאָב לְלֹא בֵן לוֹ נָתוֹן יִתֵּנוּ.
אִם קָם כְּהַיּוֹם סַעַר

(אֶת שֶׁפְּעָמִים זֶה רַבּוֹת רָאִינוּ)
וּבְמִצְהֲלוֹת חֻפָּה אַתָּה שָׂמֵחַ,
עַל־כֵּן תְּדַמֶּה כִּי עַל־חֻפָּתֶךָ
הִשְׁתַּעֲרוּ שָׂמִים.
אִם־תִּשְׁאֲלָה אֶת־פִּי, הֵן הִתְבּוֹנַנְתִּי,
כִּי לַעֲלוֹת הֵחֵל כָּל־זֶה הַסַּעַר
אָז כַּאֲשֶׁר הִנַּחְתָּ
מִיָּדְךָ הַכּוֹס, כִּי לֹא רָצִיתָ
יוֹתֵר שְׁתוֹת, אָמוֹר כִּי חַם רֹאשֶׁךָ,
תֹּאמַר אֲשֶׁר עַל־זֹאת עָלֶיךָ קָצָף,
יַעַן שְׁתוֹת מֵאַנְתָּ
וַתֶּחֱטָא אֶל־הוֹד גֶּפֶן הַיַּיִן .
בִּין זֹאת בְּחָכְמַת לֵב, הָמוֹן, נָא בִּינָהּ!
לָמָּה תְּרַדֵּף הָבֶל!
מִשְׁפָּט וְחֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ
עַל־מִשְׁמְרוֹתֵיהֶם יַעַמְדוּ יַחַד,
זֶרַע וְקָצִיר, קֹר, חֹם, קַיִץ, חֹרֶף,
לַיְלָה וְגַם יוֹמָם, גַּם־אוֹר גַּם־חֹשֶׁךְ,
גַּם־טַל וְגַם מָטָר, בָּרָד וְשֶׁלֶג,
קֶרַח, כְּפוֹר, עָנָן, בָּרָק וַרְעַם,
הָלוֹךְ וְשׁוֹב יָסֹבּוּ
אִישׁ אִישׁ בְּעִתּוֹ עַל־גַּלְגַּל הַטֶּבַע,
רַב אוֹ מְעַט, כִּי כֵן יִקַּר מִקֶּרֶהוּ.
רַק לֵב נְעָרִים הוּא יִפְחַד מֵהֶמָּה,
אוֹ אִישׁ חֲסַר לֵב, גַּם שׁוֹגֶה וָפֶתִי,
כִּי גַם בְּזִקְנָתוֹ עוֹדֶנּוּ נָעַר.
המון: לֹא אֶשְׁמְעָה לְךָ סֶלָה,
תַּרְמִית, בְּדָבָר זֶה, לֹא, לֹא!
תרמית: יָדַעְתִּי,
הָמוֹן, כְּבָר יָדַעְתִּי,
כִּי זֶה כְּבָר מֵאָז רַבּוֹת רָאִיתִי,

דֵּעָה אֲשֶׁר זָקְנָה
לֶב־אִישׁ מְאֹד תִּמְשׁוֹל גַּם כִּי־כוֹזָבֶת.
עבד: אָדוֹן, כְּבָר נִשְׁבַּר עַמּוּד הַתָּוֶךְ.
זקן: מָה עוֹד נְצַפֶּה עַתָּה?
אֶת־מַה נְּקַוֶּה, אוֹ מֶה עוֹד נוֹחִילָה?
עַד־מוֹת וְהַקֶּבֶר לֹא נִירָא מָוֶת?
אֶצְבַּע אֱלֹהִים הִיא, בִּינוּ־נָא, בִּינוּ!
אַל־לִבְּכֶם תַּכְבִּידוּ,
אַל־תֵּלְכוּ נָא קֶרִי,
פֶּן־תִּפְּלוּ בָרָע, בַּל־קוּם תּוּכָלוּ.
אַךְ־זֶה חֶלִי רַע הוּא, מַר וּבְלִיַּעַל,
מוֹרִיד שְׁאוֹל רַבִּים מֵעַם הָאָרֶץ,
כִּי יוֹם לְיוֹם יַכַּתּוּ,
עַל־רֹב חֲטָאֵיהֶם מַכְאוֹבִים לָמוֹ,
כֹּחָם לְרִיק יִתֹּם וּלְזָר יִיגָעוּ,
יֹאכַל פְּרִי עֲצָם חָסִיל וָיֶלֶק,
עָשְׁרָם כְּחֶזְיוֹן לַיְלָה
יִדּוֹד וְהֵן אֵינֶנּוּ,
כָּעוֹף כְּבוֹדָם כֵּן יִתְעוֹפֵף רָגַע,
בַּל יִלְמְדוּ יִרְאָה, מוּסָר יִקָּחוּ,
כִּי כָל־אֲשֶׁר עָלֵימוֹ
יָבֹא וְיִמְצָאֵם, אֲלֵיהֶם יִמְצָאוּ
טַעַם בְּחָכְמָתָם (חָכְמַת־מָה לָמוֹ!)
לִבְלִי שְׁבוֹר לִבָּם וּבְלִי הַכְנִיעַ
רוּחָם, וְשׁוֹבָב יֵלֵךְ
הָעָם בְּלִי יָשׁוּב עַד־הַמַּכֵּהוּ,
עַל־כֵּן לְמוּסָרָם כָּל־תַּכְלִית אָיִן,
הַוֵּה עָלַי הוֹוֶה, שֶׁבֶר עַל־שֶׁבֶר
הִשְׁתָּרְגוּ עָלוּ עַל־צַוָּארֵימוֹ,
לֹא יָדְעוּ שַׂחֲרָם, אוֹר לֹא יַשִּׂיגוּ.
המון: אָכֵן בְּמָה אָשֵׁם, אָחִי, אָנֹכִי

הַיּוֹם וּמָה עָשִׂיתִי?
הוֹאֵל וְהוֹדִיעֵנִי
פִּשְׁעִי וְחַטָּאתִי, כִּי־אָסוּר מֶנּוּ.
זקן: אוֹמֵר לְבָבִי לִי וּכְמוֹ אֶזְכֹּרָה,
כִּי־עֵת אֲשֶׁר שָׂלְלוּ
הַמַּעֲטִירָה זֹאת, קִרְיַת גִּילֵנוּ,
צִבְאוֹת מְבוּכָה, לָנֶצַח יֹאבֵדוּ,
הֵן בֶּן אֱמֶת אָחִינוּ
וְיִלֵּיד אֱמֶתוֹ שָׁבוּ וַיָּבוֹזוּ,
כִּרְאוֹת אֱמֶת אֶת־זֹאת, מִהֵר וַיַּעַל
אָז מִדְּאָגָה מִדָּבָר הַשָּׁעָרָה
וּלְמוּל הֲדוֹם רַגְלֵי מִשְׁפָּט מַלְכֵּנוּ
הִשְׁתַּחֲוָה וַיֹּאמֶר:
"מַלְכִּי לְעוֹלָם יֶחִי!
הִנֵּה לְמֶרְחוֹק עֵינַי תִּצְפֶּינָה
וּלְאַחֲרִית יָמִים פַּחַד פָּחַדְתִּי,
כִּי יַעֲבוֹר מוֹעֵד, שָׁנִים יֶאְתָיוּ
וּבָנַי בְּעַבְדִּי לֹא הָמֵר יָמִירוּ,
עַל־כֵּן פָּנֵי כִּסֵּא הַדָּרַת עֻזֶּךָ
בָּאֵר לְעֵדוּת אֶל־זַרְעִי הוֹאַלְתִּי
אוֹתוֹת, אֲשֶׁר בָּהֵמָּה
נִסְמָן לְהִוָּדַע
בָּם, עוֹד בְּרוֹב יָמִים כִּי יַכִּירוּהוּ".
עַתָּה לְכוּ נִדְרוֹשׁ דָּבָר, נַחְקֹרָה,
פֶּן מִבְּלִי דַעְתֵּנוּ
הַיּוֹם אֲשֵׁמִים אָנוּ,
כִּי בֶּן־אֱמֶת לֹא יֶהִי
רַהַב, כְּמוֹ דִּמִּינוּ.
המון: אוֹי, מַה־מְּנָת חֶלְקִי! מַה זֶּה יִקְרַנִי?
רהב: אוֹי, מַה יְהִי זֶה לָנוּ?
תרמית: נָמֵס לְבָבִי בִּי, בִּרְכַּי כָּשָׁלוּ!

זקן: מַה תַּעֲרוֹץ, הָמוֹן? הוֹחֵל עַד־נֶרֶא
אֵיכָה יְהִי נוֹפֵל דָּבָר, אָז נֵדַע
מַה נַּעֲשֶׂה.
המון: אַתֶּם אַנְשֵׁי הַשֶּׁקֶר,
רַהַב וְתַרְמִית יַחַד,
אֵיךְ כֹּה לְכַזֵּב בִּי זַדְתֶּם, אֵיכָכָה?
תרמית: הַאִם כְּבָר רָאִיתָ,
הָמוֹן, וְנוֹדַע כִּי רַהַב אֵינֶנּוּ
זֶרַע אֱמֶת?
המון: עַוָּל, עוֹד תִּפְתַּח פִּיךְ?
סוּרוּ מְרֵעִים, סוּרוּ!
סוּרוּ בְּנֵי עַוְלָה, סוּרוּ מִמֶּנִּי!
מִי יִתְּנֵנִי נָפֶל
אוֹ עִם־חֲלָלִים קָבֶר
אָז אֶשְׁכְּבָה טֶרֶם אֶתְכֶם יָדָעְתִּי,
חֵרֵשׁ אֱהִי טֶרֶם לָכֶם שָׁמָעְתִּי.
זקן: הַשֶּׁקֶט מְעַט, הָמוֹן, קוּם נָא וָבֹאָה,
כִּי נֵלְכָה אֶל־בֵּית מִשְׁפָּט כֻּלָּנוּ,
הוּא לַאֲשׁוּרוֹ הַדָּבָר יוֹדִיעַ,
דִּינוֹ לְאוֹר עַמִּים נָכוֹן יַרְגִּיעַ,
דּוֹרֵשׁ יְשׁוּעָה לוֹ, נִמְהָר אַל־יֶהִי,
פֶּן רַע אֲשֶׁר יָגוּר, הוּא יַשִּׂיגֶנּוּ;
אִם־תֶּחֱזֶה אִישׁ אָץ נִפְחָז כַּמַּיִם,
דַּע כִּי לְבַד לִכְסִיל תִּקְוָה מִמֶּנּוּ.

שיחה ב'

סכלות הולכת לבקש שכל. אח "כ תמצא אותו עם יושר .

סכלות: אִם לֹא נְשָׂאוֹ רוּחַ
אוֹ עָב שְׂאָפוֹ, סוֹף עוֹד אֶמְצָאֶנּוּ.
דָּבָר אֲשֶׁר אֵלָיו יוֹתֵר נִכְסֹפָה,
הֵן־הוּא אֲשֶׁר־יוֹתֵר יִרְחַק מִמֶּנּוּ,
אָמְנָם הֲלֹא אֶרְאֶה שָׁמָּה בָּעֵמֶק

אֶחָד מְהַלֵּךְ, תֹּאַר
פָּנָיו כְּפָנָיו, אִם־שׁוֹנָה אֵינֶנִּי.
כֶּן־הוּא וְלֹא שָׁגִיתִי!
שֶׂכֶל! הֲלֹא תֹאמַר, אָנָה נַחְבֵּאתָ
הַיּוֹם? אֲשֶׁר יָגַעְתִּי
כַּסּוּס לְבַקֶּשְׁךָ אַךְ־לֹא מָצָאתִי.
הָרִים כְּבָר עָלִיתִי,
שִׁפְלָה וְעֵמֶק, אַף מַעְיָן וְנָחַל,
בַּל־אוֹתְךָ אֶמְצָא, וּכְבָר נוֹאַשְׁתִּי
וְאַחְדְּלָה לִדְרוֹשׁ, לוּלֵי כִּי עַתָּה
לְרָאוֹת דְּמוּתְךָ מֻרְחוֹק דִּמִּיתִי.
שכל: מַה־זֶּה וְעַל־מַה־זֶּה, סִכְלוּת, מַדּוּעַ
אוֹתִי תְּבַקֵּשִׁי? מַה יֵּשׁ אִתָּךְ לָנוּ?
סכלות: אִתִּי חֲדָשׁוֹת, אוֹת נוֹרָא וָפֶלֶא,
דָּבָר, אֲשֶׁר תִּצַּלְנָה
אֶל־שׁוֹמְעָיו אָזְנָיִם.
לֹא אַאֲמִין לוּלֵי עֵינַי רָאוּהוּ.
שכל: מַה־זֶּה אֲשֶׁר קָרָה? אִמְרִי, הַגִּידִי!
סכלות: לִבִּי סָחַרְחַר, מִשְׁתָּאָה עוֹדֶנִּי
(שֶׂכֶל) וְלֹא אֵדָעָה
אִם רָאָתָה עֵינִי אוֹ אִם־חָלָמְתִּי.
שכל: אַךְ מָה אֲשֶׁר נִהְיָה אִמְרִי, סַפֵּרִי.
סכלות: מָה אֹמְרָה לָכֶם? רַהַב גֵּרְשׁוּ
מִהְיוֹת חֲתַן הָמוֹן.
יושר: מַה־זֶּה בָּאת עַתָּה
סִכְלוּת לְצַחֵק בִּי?
סכלות: לֹא, כִּי שֹׂחֶקֶת
בָּךְ אֵין אֲנִי, אַךְ אֶל־עֵינַי גֵּרְשׁוּ
אוֹתוֹ וְכֵן נִבְהֲלְתִּי.
שכל: אֵיךְ נִהְיְתָה זֹאת? נָא!
יושר: צוּרִי, מָה אֵלֶּה

סכלות: אֵיךְ, אֵין אֲנִי יוֹדֵעַת,
אָמְנָם אֲשֶׁר רָאִיתִי,
כִּי גֵּרְשׁוּ רַהַב וַיִּבְרִיחוּהוּ
וַיֵּלְכוּ אֶל־בֵּית מִשְׁפָּט כֻּלָּמוֹ,
לֹא אֵדְעָה עַל־מָה אוֹ מַה־זֶּה יֶהִי
עוֹד אַחֲרִית כָּל־אֵלֶּה.
שכל: אַךְ מִי אֲשֶׁר הֵעִיר אֶת־כָּל־זֶה עַתָּה
פִּתְאֹם, וְאֵיךְ הֻחֲלָה
זֹאת הַהֲמֻלָּה? לֹא הָיִית אַתְּ שָׁמָּה?
סכלות: שׁוֹתִים בְּמִשְׁתֵּיהֶם הָיוּ לָבֶטַח,
עֵת כִּי סְעָרָה קָמָה,
עָנָן וְרַעַשׁ, אַף אֵשׁ מִתְלַקַּחַת,
וּבְתוֹךְ שְׁאוֹן פַּחְדָם רִיבוֹת נָפָלוּ,
מִן־הַזְּקֵנִים אָז אֶחָד רָאִיתִי
קְשׁוֹת מְדַבֵּר, וּלְקוֹלוֹ עָמְדוּ
וַיִּגָּרְשׁוּ רַהַב, אַחַר הָלְכוּ
כֻּלָּם נְבוּכִים אֶל־בֵּית מִשְׁפָּט יָחַד.
שכל: יֹשֶׁר יְדִידִי, אֵלֶּה
פְּלָאֵי תְּמִים דֵּעִים, סִתְרֵי צוּרֵנוּ!
קוּם־נָא לְכָה נָבוֹאָה
אֶל שַׁעֲרֵי מִשְׁפָּט, נִרְאֶה, נֵדָעָה,
מַה־יֵּעָשֶׂה עִמָּנוּ
הָאֵל יָיָ, כִּי יֵשַׁע יַצְמִיחַ
הַיּוֹם לְנַפְשׁוֹתֵינוּ.
יושר: יוֹאֵל אֱלֹהַי נָא, כִּי כִדְבָרֶךָ
כֵּן יֵעָשֶׂה, אָכֵן בִּין לֹא אוּכָלָה,
מַה־זֶּה אֲשֶׁר יֶלֶד בֵּינֵיהֶם פָּתַע,
כִּי כָל־מְזִמוֹתָם כֹּה תִּתְהַפַּכְנָה?
שכל: יֹשֶׁר, הֲזֹאת תִּסְכַּל, אִם־לֹא יָדַעְתָּ,
כִּי כָל־בְּנֵי אָדָם וּבְנֵי אִישׁ יַחַד,
כָּל־מוֹעֲצוֹתֵיהֶם, כָּל־חָכְמוֹת לָמוֹ

חֹמֶר בְּיַד יוֹצֵר הִנֵּה הִנָּמוֹ,
כֻּלָּם בְּיַד עוֹשֵׂנוּ,
רָגַע יְדַבֵּר אַף־יַהַפְכֵם סֶלָה,
צוּרָם כְּצֵל יִבְרָחוּ
טֶרֶם יְסַפֶּר אִישׁ וּכְבָר נִשְׁכָּחוּ.
שָׁוְא עַל־מְשׁוֹשׁ תֵּפִים, אִישִׁים, תָּגִילוּ,
שָׁוְא תִּקְשְׁרוּ מִסְפֵּד מַר עַל־כָּל־אֵבֶל,
אִם־לִבְּכֶם יָבִין אוֹ אִם־תַּשְׂכִּילוּ
מַה־מַּחְשָׁבוֹת אָדָם כִּי־הֵמָּה הָבֶל,
אֶבְלוֹ וְגִילוֹ, אֹמֶץ לֵב אוֹ פַּחַד,
גַּם־זֶה וְגַם־זֶה הֵם מֵהֶבֶל יָחַד,
פִּגְעוֹ וְכָל־מִקְרֵהוּ
רָגַע הֲלֹא יֶשְׁנוֹ, אַךְ לֹא מִשְׁנֵהוּ.

שיחה ג'

המון ורהב והזקן ושאר קרואים לפני משפט מלכם.

המון: עֹז עַמְּךָ, מָגֵן גּוֹי מַרְעִיתֶךָ,
הַדְרַת תְּהִלָּתֵנוּ!
מַלְכוּתְךָ יָכִין בּוֹרֵא שָׁמָיִם
עַד־עוֹלְמֵי עַד סֶלָה.
הֵן אוֹתְךָ הֵקִים הָאֵל מִמַּעַל
לִהְיוֹת לְרוֹעֶה לָנוּ,
לִשְׁמוֹר, לְנַהֵל, לִשְׁפּוֹט וּלְהוֹשִׁיעַ,
וּבְצִלְּךָ שָׁלוֹם נִתְלוֹנֵן בָּטַח.
עַתָּה לְךָ אָתָאנוּ
בַּצַּר לְנַפְשׁוֹתֵינוּ,
כִּי תַעֲמִיד אֶל־צֹאן יָדֶיךָ רָוַח
וּתְנַחֲמֵנוּ שֵׁבֶט מַלְכוּתֶךָ.
משפט: בָּנַי! תְּשׁוּעַתְכֶם נַפְשִׁי דּוֹרֶשֶׁת
וּשְׁלוֹמְכֶם חָפְצָתִי,
אַךְ מָה אֲשֶׁר אֶתְכֶם לוֹחֵץ הוּא עָתָּה?
המון: מַלְכִּי, אֲשֶׁר קָרַנִי

דָּבָר מְאֹד זָר הוּא, כָּל־לֵב מַתְמִיהַּ.
אֶל־בֶּן אֱמֶת יְעַדְתִּי
בִּתִּי תְּהִלָּה, זֶה שָׁנִים עָבָרוּ,
עַתָּה אֲנִי יֵרֵא פֶּן־הוּמַר לָנוּ
יֶלֶד אֱמֶת בִּילִיד שִׂפְחָתוֹ, יַעַן
צִבְאוֹת מְבוּכָה אָז אוֹתָם לָקָחוּ
יַחְדָּו וְהִגְלוּם אֶל־אֶרֶץ אַחֶרֶת.
אָמְנָה בְּזֹאת נִחַמְתִּי,
כִּי סִפְּרוּ לִי וּזְקֵנִים הִגִּידוּ,
אֵיכָה לְמֵרָחוֹק צָפָה כָּל־אֵלֶּה
מֵאָז אֱמֶת, עַל־כֵּן קָדַם וַיּוֹאֶל
אוֹתוֹת בְּנוֹ בָּאֵר לְפָנַי כִּסְאֶךָ.
משפט: כֵּן הוּא, וְעַל־סֵפֶר זִכָּרוֹן הֻמָּה
מֵאָז כְּתוּבִים, קוּם סוֹפֵר, הָבִיאָה
מַהֵר הֶלוֹם הַסֵּפֶר.
המון: מַלְכִּי, יְחִי לָעַד שֵׁם מַלְכוּתֶךָ.
סופר: מַלְכִּי לְעוֹלָם יֶחִי,
כִּדְבָרְךָ פֹּה הַסֵּפֶר הִנֵּהוּ.
משפט: עַתָּה קְרָא אֶת־הָרְשׁוּם.
סופר: הִנֵּנִי.
"אֶל־בֶּן אֱמֶת אֱלֹהֶ צִיּוּנִים הֻמָּה.
"מִצְחוֹ כְּשֶׁלֶג צַח וּכְצֶמֶר צָחַר;
"קַוָּיו אֲרֻכִּים, בַּמִּישׁוֹר יֵלֵכוּ;
"עֵינָיו עֲלֵי מִלֵּאת, נִכְחָם יַבִּיטוּ,
"וּדְמוּת כְּמוֹ תַבְנִית סַפִּיר אוֹ שֹׁהַם
"נִרְאָה עָלֵי לִבּוֹ כִּבְתוֹךְ מִשְׁבֶּצֶת;
"עַל־רֹאשׁ כְּתֶפוֹ הַיְמָנִית צוֹמֵחַ
"שֵׂעָר כְּכֻתָּם פָּז מִתּוֹךְ בַּהֶרֶת,
"כִּדְמוּת עֲדָשָׁה וּכְמוֹ תַבְנִית כֶּתֶר.
משפט: עַתָּה יְבֻקַּר נָא פֹּה אֶל־עֵינֵינוּ,
רַהַב, גְּשֶׁה וּפְשׁוֹט אֶת־כַּתְנָתֶךָ!

רחב לעצמו: אוֹי, כִּי כָּבָר אָבָדְתִּי.
משפט: אֶחָד לְךָ אֵין מִכָּל־אוֹתוֹת אֱלֹהַּ!
קוּמָה בָּרַח לָךְ, כִּי לֹא לְךָ יְאָתָה
הַבַּת תְּהִלָּה זֹאת, אַף לָךְ לֹא תֶהִי,
כִּי בֶן אֱמֶת אֵין אָתָּה,
הָמוֹן, תְּנָה אַתָּה תּוֹדוֹת אֵין חֵקֶר
אֶל־אֵל יְשׁוּעָתֵנוּ,
כִּי רַגְלְךָ שָׁמַר הַיּוֹם מִלָּכֶד.
אַף־בִּתְךָ מִפַּח מִלֵּט וַיּוֹשַׁע;
הוּא עוֹד שְׁאֵלָתֵךְ
יִתֵּן, וְשִׂלַּח לָךְ מַהֵר אַל־יוֹחֵר
הַבֵּן אֲשֶׁר תַּחְמוֹד וּבְטוּבוֹ תָּגֵל.
המון: מַלְכוּתְךָ תָּרוּם, מַלְכִּי, לָנֶצַח.
זקן: יָרוּם לְדוֹר וָדוֹר, מַלְכִּי, קַרְנֶךָ,
תִּרְעֶה לְעוֹלָמִים שָׁלוֹם צֹאנֶךָ.
המון: מַה־תִּבְחֲרָה הַיּוֹם שִׂמְחָה אוֹ אֵבֶל?
זָקֵן, שְׂבַע קָלוֹן, עָנִי, מַה־תַּעֲשֶׂה?
לָךְ נִבְלְלוּ עַתָּה מָשׂוֹשׂ וְכַעַשׂ,
אֶל־קוֹל נָהִי תַּקְשִׁיב אוֹ תֹּף וָנֵבֶל?

שיחה ד'

שכל ויושר הולכים אל בית המשפט והמון ושאר העם שם.

שכל: הָמוֹן הֲלֹא זֶה הוּא הָעוֹמֵד שָׁמָּה,
יְדוֹ אֵלַי מִצְחוֹ, מֶטֶה הַקִּירָה.
יושר: כֵּן אֶחֱשׁוֹב גַּם־אָנִי;
הֵן עַל־מְרִי שִׂיחוֹ פָּנָיו יְעִידוּ.
שכל: הוּא הוּא, לָכָה נִקְרַב אֵלָיו, נִשְׁאָלָה
לוֹ עַל־אֲשֶׁר קָרָהוּ.
מַה־זֶּה אֲשֶׁר אֶרְאֶךָּ
הָמוֹן, כְּמוֹ זָעַף? מַה־לְּךָ הִגִּיעַ.
המון: הֶרֶף, שְׁעֵה מֶנִּי, שֶׂכֶל, הַנִּיחָה,
כִּי אֶת־קְשִׁי יוֹמִי אָרִיד, אָהִימָה,

אֶסְפּוֹד לְגוֹרָלִי, אַף־אֶבְכֶּה חֶבֶל
נָפַל לְנַפְשִׁי; אַךְ יוֹתֵר מֵהֵמָּה
אֶבְכֶּה לְאִוַּלְתִּי, כִּי אֶל־קוֹלְךָ
שֶׂכֶל, שְׁמוֹעַ לֹא מֵאָז אָבִיתִי,
אָנָה כְּלִמָּתִי אֶשָּׂא נָא, אָנָה?
אֵיפֹה מְחִלּוֹת לִי וּנְקִיקֵי סָלַע,
בָּם שַׁעֲרוֹת זִקְנַת בָּשְׁתִּי אַסְתִּירָה.
שכל: מַה־קָּרָךְ כֹּה רָע?
המון: הָהּ כִּי מְמָוֶת
מַר הוּא אֲשֶׁר קָרָנִי!
כִּי אֶל־כְּלִמַּת סֶלָה
יָרַד כְּבוֹדִי וּלְמָשָׁל הִגִּיעַ
זִכְרִי בְּפִי כָּל־בֶּן אָמָה וָעָבֶד,
לִשְׂחוֹק וָקֶלֶס אֶת־בִּתִּי גַּם־יָחַד,
אֶל־כָּל־בְּזוּיֵי עָם, הִנֵּה הִנָּנִי.
מֵאִישׁ חֲמָסִים זֶה תַּרְמִית הֲדַחְתִּי
לִילִיד אֱמֶת, רַהַב נִמְהָר זֶה קַחַת;
עַתָּה קְלוֹנוֹ לִקְלוֹנִי, שָׂמַיִם
גִּלּוּ לְעֵינֵי־כֹל, וּכְבָר נוֹדָעוּ
שִׁקְרֵי כְזָבָיו עַל־כָּל־אַפְסֵי אָרֶץ,
כִּי לֶאֱמֶת אֵינֶנּוּ
בֵּן, וַאֲנִי נִשְׁאַרְתִּי
אֶת־הָעֲנָיָה זֹאת בִּתִּי לָנֶצַח
יַחְדָּו כְּסוּיֵי בֹּשֶׁת.
הֵן הֶחֱזַקְתְּ אַתָּה
אִמְרוֹת תְּבוּנָתֶךָ
נָגְדִּי, לְמַעַן תֵּת לִי מוּסַר דַּעַת,
בַּל אַחֲרֵי תַּרְמִית אוֹאִיל לָלֶכֶת,
בַּל אֶשְׁפְּטָה דָבָר אֶל־מַרְאֵה עָיִן;
אָכֵן אֲנִי נוֹאַלְתִּי,
וּלְךָ בְּכִסְלִי לֹא אֹזֶן הִטֵּיתִי,

אַךְ אַחֲרֵי עֵינַי לִבִּי הוֹלַכְתִּי.
עַתָּה פְּרִי חֶטְאָהּ נַפְשִׁי שָׁבֵעָה,
עַתָּה עָלַי יֵרֵךְ אַךְ שָׁוְא אֶסְפֹּקָה,
כִּי לֹא לְתַקֵּן עַוָּתָתִי עַתָּה
יָכוֹל אֲנִי, וּכְבָר הוֹדִי שִׁחַתִּי.
שכל: הָמוֹן! וּמִי יוֹדֵעַ
אִם לֹא לְטוֹבָתֶךָ
בָּאוּ לְךָ הַיּוֹם הַזֶּה כָּל־אֵלֶּה?
המון: אֵיכָה לְטוֹבָתִי אֵלֶּה תִּהְיֶינָה?
אֵיכָה לְנַפְשִׁי נֹחַם
אֶמְצָא, וְעֵינַי אֶת־בִּתִּי תִּרְאֶינָה
כֹּה אַלְמָנוּת חַיּוּת שׁוֹמֵמָה סֶלָה?
שכל: אַךְ בִּתְּךָ לָמָּה שׁוֹמֵמָה סֶלָה
תִּהְיֶה?
המון: וְאֵיךְ לֹא תֶהִי?
אָן בֶּן אֶמֶת עַתָּה תִּמְצָא נָא? אָנָה?
שכל: אָנָה? וְאוּלַי יוֹתֵר
מִכָּל־אֲשֶׁר דַּמּוֹת יוּכַל לִבֶּךָ
קָרוֹב לְךָ יִהְיֶה.
שכל: אֵיכָכָה, שֵׂכֶל!
כָּזֹאת תְּדַבֵּר עָתָּה?
שכל: אַךְ מִי לְךָ הִגִּיד, אוֹ אֵיךְ יָדַעְתָּ?
מִי הֵם אֲשֶׁר גִּלּוּ, אוֹ אֵיךְ הוֹכִיחוּ
כִּי בֶּן אֶמֶת רַהַב אֵינָנּוּ?
המון: שֵׂכֶל!
הִנֵּה עֲצַת עֶלְיוֹן, אִמְרַת צוּרֵנוּ,
הִיא גִּלְתָה אוֹתוֹ, הִיא הוֹכִיחַתְהוּ!
מִתּוֹךְ פְּחָדִים מִתּוֹךְ חֶרְדַּת אָרֶץ,
אַחַד זְקֵנֵינוּ נָזַכַר וַיֹּאמֶר,
כִּי אֶל־פָּנֵי מִשְׁפָּט מֵאָז נִקְבוּ
אֶל־בֶּן אֶמֶת אוֹתוֹת יִנָּכֶר בָּמוֹ,

וַנִּדְרְשָׁה עַל־זֹאת וַיֶּחֱפַשׂ חֻפָּשׂ
וַנִּמְצָאָה כִּי כֵן, וַיְבֻקַּר שָׁמָּה
רַהַב וְהֵן אֵין בּוֹ אֶחָד מֵהֵמָּה
שכל: אַךְ תֵּדְעָה הַגִּיד סִימָנִים אֵלֶּה?
המון: אֵדַע וְגַם אַגִּידָה.
מִצְחוֹ כְּמוֹ הַשֶּׁלֶג,
קְווּצִים אֲרֻכִּים בּוֹ יָשָׁר יֵלֵכוּ,
עֵינָיו כְּלִילוֹת יְפִי,
וּדְמוּת עֲלֵי לִבּוֹ נִרְאָה לָעַיִן
סַפִּיר מְשֻׁבָּץ, אַף עַל־כְּתֵף כֶּתֶם
תַּבְנִית עֲדָשָׁה וּשְׁעָרָהּ צְמֵחַ.
שכל: עַל־הַיְמָנִית הוּא?
המון: כֵּן.
שכל: וּדְמוּת נָזֶר?
המון: כֵּן.
שכל: אַף שְׁעָרָהּ כַּזָּהָב.
המון: אֵיכָכָה
נוֹדַע לְךָ כָּל־זֹאת? מִתְנַבֵּא אַתָּה?
שכל: נָבִיא וּבֶן נָבִיא הֲמוֹן אֵינֶנִּי
אַךְ נַפְשְׁךָ הַיּוֹם הִנֵּה אָשִׁיבָה.
הִנֵּה אֲנִי יוֹדֵעַ
הָאִישׁ אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹהָּ,
כִּי הוּא לְבַדּוֹ, לֹא אַחֵר, הִנֵּהוּ
הַבֵּן אֲשֶׁר אַךְ־לוֹ כָּל־חֶמְדָּתֵנוּ.
וּכְבָר יְדַעְתִּיו אָנִי,
אָכֵן לְבָבִי לֹא עָרֵב הוֹדִיעַ
אוֹתוֹ לְכָל־אִישׁ, כִּי אָמוֹר אָמַרְתִּי:
הֵן לִי וְלִדְבָרַי הֵם לֹא יַאֲמִינוּ,
כִּי אַחֲרֵי רַהַב זוֹנִים הֵם עַתָּה,
וִיהִי כְשֶׁמְעָם אַךְ אַף יִתְמַלְּאוּ
אַף־רַע וְלֹא כָל־טוֹב עָלָיו אָבִיאָה,

עַל־כֵּן בְּמַר נַפְשִׁי הִנֵּה נֶאְלַמְתִּי,
עַד כִּי עֲדֵי קִצּוֹ יָבֹא יַגִּיעַ,
וּלְעֵת אֲשֶׁר תָּמוּט רַגְלוֹ הוֹחַלְתִּי,
כִּי אָז, כְּבָר יָדַעְתִּי,
אֲלֵי תְּבוֹאוּן וּבָקוֹלִי תִּשְׁמָעוּ,
תֹּאבוּ וְטוֹב לָכֶם וּשְׂמַחְתֶּם יָחַד.
עַתָּה לְכָה לִפְנֵי כִּסֵּא מַלְכֵּנוּ,
נִתְיַצְּבָה יַחְדָּו, וּדְבָרַי שָׂמָה
הִנֵּה אֲדַבֵּר, אַף־שָׂמָה אַרְאֶךָּ
אֶת־בֶּן אֱמֶת, אַף־בּוֹ גִּיל אַשְׂבִּיעֶךָּ.
הֵן כִּזְמַן רוֹפֵא אֵין אֶל־כָּל־פֶּגַע,
אַף אֵין כְּמוֹ תוֹחֶלֶת
מָזוֹר לְכָל־מַכָּה חֹלִי וָנֶגַע.
גַּם סוֹעֲרָה תִּהְיֶה עוֹד יוֹם נֶחָמָה,
כִּי עֵת וּמִשְׁפָּט אֶל־כָּל־חֵפֶץ שָׂמָה,
תִּשְׂחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן נֶפֶשׁ יְחֵלָה,
דָּבָר בְּעִתּוֹ מַה־מָּתוֹק הוּא סֶלָה.

שיחה ה'

שכל המון ותהלה ויושר ושאר קרואים לפני משפט.

משפט: מַה־לְּךָ אֱמוּנִי שֶׂכֶל!
מַה־הִיא שְׁאֵלָתֶךָ
בַּקֵּשׁ וְיֻתַּן לְךָ.

שכל: מַלְכִּי, לָנֶצַח
יִגְדַּל הֲדַר כִּסְאֶךָ!
הֵן כָּל־תְּשׁוּקָתְךָ הֵן כָּל־חֶפְצֶךָ
מְגוּזָלוֹ אֶבְיוֹן וָדַךְ הוֹשִׁיעַ,
עוֹשֵׁק לְדַכֵּא וּמְעַוֵּל הַכְנִיעַ,
וּדְבָרְךָ כַּטַּל אֶל־עַנְוֵי אָרֶץ
עַתָּה כְּבָר הִשְׁפִּילָה
אִמְרָתְךָ גֵּאוּת אַחִים לָרָשַׁע,
רַהַב וְתַרְמִית, כִּי לָרַע כָּרָתוּ

יַחְדָּו בְּרִית, לִנְדּוֹחַ
לִבּוֹת עֲנִיֵּי עָם וּלְחַבֵּל יַחַד
תֵּבֵל בְּאִמְרֵי שָׁקֶר.
עַתָּה אֲקַוֶּה כִּי אֶל־דַּל עֶזְרָתָה
יְהִיֶה דְּבַר הַדְּרַת עֹז מַלְכוּתֶךָ,
אֶל־בֶּן אֱמֶת, כִּי מִתְנַכֵּר עַד־עַתָּה,
לִפְנֵי בְּנֵי־עִוְלָה מָט וַיִּשׁוֹחַ.
משפט: אְמָנָם לְךָ נוֹדַע אַף מַכִּיר אַתָּה
אֶת־בֶּן אֱמֶת, בַּל־תִּשְׁגֶּה־בּוֹ?
שכל: יָדַעְתִּי
וּדְבָרְךָ יוֹדִיעַ
אוֹתוֹ לְכָל־עַמֶּךָ.
הַיּוֹם.
משפט: הֲלֹא תֵדַע כִּי לוֹ נִקְבּוּ
מִפִּי אֱמֶת אָבִיו אוֹתוֹת, בֶּהֱמָה
יֶכֶר וְיִבָּחֵן.
שכל: עַל־כֵּן אָמַרְתִּי
כִּי זֶה יְהִי הַיּוֹם שֶׁיַּכִּירוּהוּ.
משפט: אָן הוּא? קָרֵא־נָא לוֹ.
שכל: קוּם גֵּשׁ פֹּה יֹשֶׁר
הִשְׁתַּחֲוֶה אֶל־מוּל הַדְּרַת מַלְכֵּנוּ!
משפט: זֶה בֶּן אֱמֶת?
שכל: זֶה הוּא!
משפט: קוּם לָךְ, הֵן תֹּאַר
פָּנָיו לְטוֹבָה בּוֹ יָעִיד יוֹכִיחַ,
כִּי אֱוֶזֶה מִצְחוֹ וּכְמוֹ־כֵן יַחַד
קַוָּיו וְעֵינָיו כַּכָּתוּב בַּסֵּפֶר,
עַתָּה שְׁלַח בִּגְדֶךָ,
אֶת־חֵיקְךָ נַבִּיט אַף אֶת־שִׁכְמֶךָ.
כֵּן הוּא! בְּךָ יַחְדָּו הִנֵּה נִמְצְאוּ
אוֹתוֹת, אֲשֶׁר אָבִיךָ

רָשַׁם לְךָ מֵאָז. הֵיטַבְתָּ שֶׂכֶל!
לִרְאוֹת כְּמִנְהָגֶךָ.
שכל: מַלְכִּי! הֲלֹא אָמַרְתִּי
זֶה, כִּי דִבֵּר הַדְּרַת מַלְכוּתֶךָ יֶשַׁע
הַיּוֹם לְעַמֶּךָ יְהִי,
מְנַחֲלֵי צָרָה וּתְהוֹמוֹת חֶבֶל
זֹאת הָעֲנִיָּה, זֹאת בַּת לֹא רֻחָמָה
בִּדְבָרְךָ תַּמְשֶׁה אַף־תִּגְאָלֶנָּה.
וּלְבַב זְקֵנִים אֵלֶּה,
הָמוֹן וֶרֶעְיוֹ יַחַד,
תָּשׁוּב תְּנַחֵם וּתְשַׂמַּח. אַף יִשָּׂר
מְטוּב פְּרִי תֶּמוֹ הַיּוֹם תַּשְׂבִּיעַ.
משפט: הָמוֹן, קְרַב עַד־הֵנָּה!
יִשָּׂר, גְּשָׁה גַּם־אַתָּה.
אַף־אַתְּ, תְּהִלָּה, גֹּשִׁי.
אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עִמְּךָ הִגְדִּיל וַיַּעַשׂ
הַיּוֹם אֱלֹהֵי קֶדֶם,
הָמוֹן, הֲלֹא עֵינֶיךָ
רֹאוֹת וְכֵן שָׂמְחָתָּ.
מְמוֹקְשֵׁי רָעִים הִנֵּה נִמְלַטְתָּ,
אַף בֵּן אֲשֶׁר אִוִּיתָ
לִימִינְךָ פֹּה הוּא. קוּמָה, קָחֵהוּ
וּלְבָתְךָ יִהְיֶה כִּי לוֹ יָאָתָה.
אַתָּה תְּמִים הַדֶּרֶךְ,
נֵצֶר כְּמוֹ שָׁרְשֶׁךָ,
זֶרַע אֱמֶת, נִכְבָּד, אַף נֶחְמָד, יִשָּׂר!
עַתָּה קְצִיר צִדְקֶךָ
תִּשָּׂא בְּרִנָּה אָתָּה,
הִנֵּה עֲטֶרֶת פָּז אֶל־רֹאשְׁךָ תֶּהִי
הַבַּת תְּהִלָּה וּבְיָפְיָהּ תָּגִילָה.
אַף־אַתְּ, בְּתוּלַת חָיִל,

יָפָה וְרַבַּת טַעַם,
שִׂמְחִי בְּאִישׁ חֶלְקֵךְ, שִׁישִׂי וָגִילִי,
עַמֵּךְ וּבֵית אָבִיךְ שִׂכְחִי שָׂכוֹחַ,
אַף אֶל־יְדִידֵךְ זֶה נֹעַם דּוֹדַיִךְ
עַתָּה שְׂמֵחָה תֵּנִי,
וּלְרֹאשְׁכֶם יַגִּיעוּ
יַחְדָּו כְּאֶחָד כָּל־בִּרְכוֹת שָׂמְיִם,
אֶל־בֵּיתְךְ עַתָּה, הָמוֹן, הָבִיאָה
אֵלֶּה שְׁנֵי בָנָיִךְ
כִּי יִשְׂמְחוּ יַחְדָּו וּבְשִׂמְחָתָמוֹ
תִּתְעַלְּסָה גַם־אָתָּה,
אֶת־נַפְשֵׁךְ יָמִים רַבִּים יָשִׁיבוּ
וְיכַלְכְּלוּ שָׁלוֹם אֶת־שֵׂיבָתֵךְ,
וּלְךְ תִּשָּׁאוֹת חֵן, שֶׂכֶל, יַקְרִיבוּ
כָּל־רוֹדְפֵי שָׁלוֹם וּמְבַקְשֵׁי צֶדֶק,
כִּי יָדֵךְ עָשְׂתָה
זֹאת הַתְּשׁוּעָה, אַף כָּל־בָּאֵי שַׁעַר
עִירִי הֲלֹא נִחַמְתְּ.
כלם: לָעַד יְחִי מַלְכֵּנוּ,
בִּגְדוֹל הֲדַר כִּסְאוֹ יִרְאוּ עֵינֵינוּ.
אַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי עַם, רוֹעוֹ עָלֵימוֹ
עֵינָיו פְּקוּחוֹת בַּל לִבּוֹ יַקְשִׁיחַ,
יִשָּׂא עָמַל טָרְחָם, אַף־יַסְתִּירֵמוֹ
יַחְדָּו בְּצִלּוֹ וּלְבָבָם יָנִיחַ.
כִּי מִגְּבוֹהַּ כָּל־חוֹמוֹת גַּם־יָחַד
עֵין שׁוֹפְטָם אוֹתָם יַשְׁלִים מִפַּחַד.

שיחה ו'

חברת משוררים, יושר ותהלה, המון ושכל ושאר קרואים בבית המון אחר החופה

משוררים: כָּל־תּוֹפְשֵׂי כִנּוֹר עוּגָב וָנָבֶל
קוּמוּ וּבֹאוּ נָא נַגֵּן הֵיטֵיבוּ,
אַתֶּם נְעִימֵי שִׁיר, פִּיכֶם הַרְחִיבוּ,

שִׁירוּ לְגוֹרָל זֶה שִׁירוּ עַל־חֶבֶל
מָתוֹק כְּצוּף. הַיּוֹם רָאוּ עֵינֵינוּ,
נָפַל לְיִשְׁרֵי לֵב הוֹד תִּפְאַרְתֵּנוּ.
שכל: קוֹצֵר בְּרֹב רִנָּה יִשָּׂר הֵן אַתָּה
זָרַע אֲשֶׁר עַל־מֵי דִּמְעָה זָרָעְתָּ,
גִּילַת וְרַנֵּן, הֵן עוֹד תִּשְׂבַּע עַתָּה
עַל־כָּל־אֲשֶׁר עַד־כֹּה עָמַל שָׂבַעְתָּ,
אַךְ זֶה פְּרִי תִקְוָה, צִדְקַת תֹּם דַּרְכְּךָ,
זֶה סוֹף עֲנָוִים, קֵץ כָּל־שִׁפְלֵי בֶרֶךְ,
שֵׁן יַחֲרוֹק תַּרְמִית אַף־נָמַס נָצַח.
כֵּן יְהַרוֹג רַהַב וִימוֹתֵת כַּעַשׁ,
וּתְהִי בְּתוֹךְ עַצְמוֹת סִכְלוּת אַךְ רֶצַח.
תִּפְאַרְתְּךָ בַּל־עוֹד תּוּשִׁיָּה תַּעַשׁ,
כִּי לַיְשָׁרִים אַךְ־כַּיּוֹם יִגְזֹרוּ
נָאוָה תְּהִלָּה וּתְמִימִים יָשֹׁרוּ.
משוררים: כָּל־תּוֹפְשֵׂי כִנּוֹר עוּגָב וָנֵבֶל
קוּמוּ וּבֹאוּ נָא נַגֵּן הֵיטֵיבוּ,
אַתֶּם נְעִימֵי שִׁיר, פִּיכֶם הַרְחִיבוּ,
שִׁירוּ לְגוֹרָל זֶה שִׁירוּ עַל־חֶבֶל
מָתוֹק כְּצוּף. הַיּוֹם רָאוּ עֵינֵינוּ,
נָפַל לְיִשְׁרֵי לֵב הוֹד תִּפְאַרְתֵּנוּ.
המון: מָה אֶשְׁאֲלָה עוֹד כִּי עֵינִי רָאֲתָה
פְּלָאֵי פְלָאִים, לֹא לְרָאוֹת פְּלָלְתִּי,
מִתּוֹךְ שְׁאוֹן שׁוֹאָה, רִגְשַׁת סוּפָתָה,
חֶלְקַת מְנוּחַוֹת לִי לָעַד נָחַלְתִּי,
כִּרְאוֹת מָקוֹם רַהַב עַל־הוֹד רֹאשׁ יִשָּׂר,
לְוַיַּת תְּהִלָּה, חֵן כָּבוֹד וְעֹשֶׁר.
משוררים: כָּל־תּוֹפְשֵׂי כִנּוֹר עוּגָב וָנֵבֶל
קוּמוּ וּבֹאוּ נָא נַגֵּן הֵיטֵיבוּ,
אַתֶּם נְעִימֵי שִׁיר, פִּיכֶם הַרְחִיבוּ,
שִׁירוּ לְגוֹרָל זֶה שִׁירוּ עַל־חֶבֶל

מָתוֹק כְּצוּף. הַיּוֹם רָאוּ עֵינֵינוּ,
נָפַל לְיִשְׁרֵי לֵב הוֹד תִּפְאַרְתֵּנוּ.
חֵלֶק תְּהִלָּה אֶל־יְשֻׁר הִנָּהָ,
אַף אֶל־תְּהִלָּה יְשֻׁר חֵלֶק סֶלָה.
תֶּרֶב גְּדֵלָתָם, מַעְלָה הַגְּבֹהַּ,
תָּרוּם וְתִנָּשֵׂא, תֵּלֵךְ אַל־תֵּלַהּ,
יִתְבּוֹנָנוּ בָנִים, לֵבָב יִקָּחוּ,
יִרְאוּ יְשָׁרִים אַף־יִחָדוּ יִשְׂמָחוּ.
תם